

Emajlirec

Celje - skladišče

D-Per

214/1979

1119791041, 15/16

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

LETO XXIX - ŠT. 15-16 - 17. SEPTEMBER 1979

Pot do gospodarskega uspeha

V eni izmed letošnjih številčk smo mnogo pisali o naših razvojnih smernicah in med drugim ugotovili, da če hočemo te smernice uresničiti, moramo brezpogojno uresničiti tudi letošnje gospodarske obveze, ki izhajajo iz začrtanih in sprejetih gospodarskih planov posameznih TOZD in delovne organizacije kot celote.

Prizadevanju za ustvarjanje večjega dohodka v letošnjem letu moramo dati prvo mesto in če bo tako, se bo naše prizadevanje pokazalo v doseganju planskih nalog s tem pa tudi v planiranem dohodku in osebem dohodku.

V gospodarskih smernicah, ki jih je napisal glavni direktor Franci Gazvoda, in izhajajo iz sprejetih gospodarskih obveznosti, je rečeno, da bitka za dohodek na podlagi razčiščenih kalkulacij, nedvoumno postavljenih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela v delovni organizaciji in izven nje, politika svobodne menjave dela in drugo mora biti tako postavljeno, da je stimulatивно v prizadevanju za večje ustvarjanje dohodka v TOZD.

Temelje za uresničitev smernic za leto 1980 in še dalje moramo torej ustvariti že letošnje leto, ki naj ne bo jubilejno le po visokem jubileju, temveč tudi po primernem gospodarskem uspehu.

Letošnji polletni rezultati našega gospodarjenja so bili nekoliko boljši od lanskega leta, nismo pa dosegli tisto, za kar smo si prizadevali, ker smo si zato morda le premalo prizadevali. Če vzamemo, da je proizvodnja izpolnila svoje planske obveznosti 91-odstotno, ne moremo reči, da smo izvršili polletni plan. Prodaja je dosegla svoj polletni

plan 98-odstotno, kar je dober rezultat, saj kaže, da v plasmaju naših proizvodov ni zastoja. Ker tržišče rabi in povprašuje po naših izdelkih, si moramo prizadevati, da bomo vse v prvem polletju zamujeno nadoknadili do konca leta.

Včasih se tolažimo, da so s stališča doseženega dohodka v prvem polletju še kar primerni rezultati, toda dejstvo, da je ta dohodek bistveno manjši od planiranega, nam res ne more biti v nikakršno tolažbo, kajti taka »tolažba« je le utvara, ki si jo sami delamo, čeprav se zavedamo ali pa ne zavedamo odgovornosti, ki jo imamo kot samoupravljalci pred našo samoupravno družbo.

Kmalu bo poteklo devet mesecev in zopet bomo razpravljali o gospodarskem uspehu v tem obdobju. Za temeljito razpravo in sprejetje ukrepov se zavzemajo še posebno sindikati. Ob tej ugotovitvi moramo omeniti, da so bile razprave o gospodarjenju v prvem polletju dokaj temeljite in da je bilo ugotovljeno, da velik del ukrepov za izboljšanje našega gospodarjenja ni bil izvršen. Še posebej velja taka ugotovitev za izboljšanje produktivnosti dela, zmanjšanje izostankov z dela, zmanjšanje bolniškega staleža, utrditev zavestne delovne discipline samoupravljalcev ter stimulatивно nagrajevanje. Večji del omenjenih perečih problemov ostaja, s tem pa tudi zastaja rast dohodka. Če hočemo do konca leta doseči kaj več, bodo morali biti znatno bolj aktivni vsi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije.

Do konca tega leta je treba torej napraviti vse, kar je bilo v začetku leta dogovorjeno, sicer ne bomo tudi v bodoče mogle izpolniti tistih nalog, ki nam prinašajo boljše čase in večji družbeni standard.

Slabo vreme na dan proslave

Bogat in pester je bil program proslave 85-letnice naše delovne organizacije v soboto 25. 8. 1979. Žal pa zelo slabo vreme ni dopuščalo, da bi bil program izveden tako kot je bilo predvideno. Na proslavi bi morala govoriti Franci Gazvoda glavni direktor EMO in Viktor Avbelj-Rudi predsednik predsedstva SR Slovenije. Zaradi tega objavljamo oba govora v celoti.

Tovariš Franci Gazvoda je v svojem govoru uvodoma pozdravil pokrovitelja naše proslave in častnega predsednika delavskega sveta delovne organizacije EMO tovariša Franca Leskoška-Luko, Petra Staneteta-Skalo, predsednika predsedstva SR Slovenije Viktorja Avbla-Rudija in Andreja Marinca člana CK ZKJ.

Bogata prehojena pot

Franci Gazvoda, glavni direktor EMO je v svojem govoru opisal prehojeno pot DO EMO in njen sedanji ter bodoči razvoj.

Danes smo se zbrali na osrednjem letnem srečanju vseh delavcev EMO je dejal ob začetku govora. Današnji prireditev je še posebej posvečena praznovanju 85. obletnice našega kolektiva. Na današnji dan je bila leta 1950. prva seja prvega delavskega sveta v EMO.

Zaradi tega vsem udeležencem srečanja še toliko bolj želim, da se počutimo praznično in da v

pestrem ter razgibanem preživetju današnjega dne sprostimo vse vrline pristnih medčloveških odnosov, ki so nam tudi v siceršnjem življenju še kako potrebne, a za njih prepogosto zmanjka časa.

Današnje srečanje je le del proslavljanja 85. letnice kolektiva. Proslavljanje dobesedno poteka celo leto. To pa ne zaradi tega, ker bi imeli obilico pompoznih prireditev in propagandnih aktivnosti, ampak zaradi tega, ker smo se samoupravno dogovorili, da je najbolj primerna oblika proslavitve naših delovnih jubilejev vseh delovnih nalog, ki smo si jih v tekočem letu zasta-

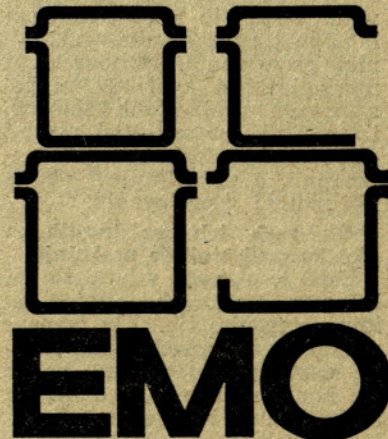

Ko se je dež malo polegel, so se udeleženci proslave zbrali ob pripravljenih mizah ob kozarčku dobre kapljice.

čili. Le-te smo opredelili v tekočih letnih planih temeljnih organizacij združenega dela in ukrepov za realizacijo teh planov.

O prehojeni poti delovne organizacije EMO je bilo že veliko napisanega in povedanega — tako v prejšnjih letih, kot tudi v letošnjem jubilejnem letu, zato mi dovolite, da danes podčrtam samo nekatere bistvene značilnosti dosedanjega razvoja: delovna organizacija je bila ustanovljena leta 1894. Zanj je od samega začetka naprej značilen stalen hiter razvoj, stalno izboljševanje tehnologije in osvajanje novih in novih proizvodov, pa če-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani) 1

POT DO USPEHA

prav je bil ta razvoj tudi večkrat moten. Naj ilustriram stalno širjenje in dopolnjevanje asortimana proizvodnje z nanizanjem najpomembnejših vrst proizvodov od začetka delovne organizacije do danes:

- vedno nove in nove vrste pobe,
- orodja in naprave,
- radiatorji,
- kotli,
- odpreski,
- avtokolesa,
- sanitarni proizvodi,
- štedilniki, peči, kamini,
- kontejnerji,
- silosi,
- kesoni,
- klimatske naprave,
- moderne energetske naprave in drugo.

Delovna organizacija je bila v vsem dosedanjem razvoju široko vključena v poslovna dogajanja v svetu. Pred vojno je imela proizvodne obrate ali skladišča po celo Evropi, proizvode pa je prodajala tudi po ostalem svetu.

Tudi po osvoboditvi je EMO neprekinjeno med največjimi izvozniki v Sloveniji in Jugoslaviji. S poslovnimi partnerji v svetu pa sodeluje tudi na druge načine.

V EMO je bila pred vojno zelo organizirana dejavnost delavstva, kjer se je kalilo moštvo revolucionarjev. S ponosom ugotavljamo, da sta v teh gibanjih sodelovala tudi narodna heroja Franc Leskovšek-Luka in Peter Stante-Skala.

Po vojni je kolektiv EMO z veliko volje in nesebičnosti sodeloval pri obnovi domovine — tako z borbo za čimvečjo proizvodnjo v lastni delovni organizaciji, kot tudi z odstopanjem znanja, nasveti, strokovno in drugo pomočjo ostalim kolektivom širom Jugoslavije.

Bitka za samoupravljanje in zelo široko demokracijo odločanja je ena od temeljnih značilnosti razvoja odnosov v kolektivu v povojnem razdobju.

EMO se sicer ne more pohvaliti z večjo uspešnostjo pri izpeljavi formalnih integracij, toda ne glede na to postaja vse bolj karakteristika EMO, da je odprt kolektiv s široko paleto poslovnih prijateljev, s katerimi sodeluje na raznolike načine — tako v Sloveniji, Jugoslaviji kot tudi v svetu.

Dosedanji razvoj EMO predstavlja za današnji kolektiv obilico dobrih izkušenj, toda tudi obilico problemov, ki so se logično nabrali ob tako zapletenem razvoju. Danes je EMO heterogen kombinat z razvejanim proizvodnim programom, raznovrstnimi marketinškimi značilnostmi posameznih proizvodnih sklopov, izčrpanimi materialnimi resursi — povprečno starimi stroji in napravami, s pojavljanjem občasnih motenj v poslovanju.

Ob vseh teh značilnostih pa slej ko prej stoji še naslednje:

EMO je globoko v bitki za kakovostno preobrazbo celotne delovne organizacije, kar pomeni povsem jasno opredeljene razvojne usmeritve in tudi tu, kakor jih bomo realizirali, s čimer se že konkretno izboljšuje tudi položaj delavcev — tako njihov

osebni, kot tudi družbeni standard.

Dosedanja bitka za demokratizacijo odnosov v kolektivu je omogočila tudi večji izraz nekaterih negativnih pojavov v odnosih v kolektivu, toda mirno lahko trdimo, da te slabosti v zadnjem času vse bolj odločno odpravljamo.

Kako se lotevamo nalog, s katerimi se spopadamo?

Grupiramo jih lahko na štiri področja angažiranosti:

Na prvem mestu je bitka za realizacijo letošnjih planskih nalog, saj smo jih pred začetkom leta tako usklajevali, da zagotavljajo, v kolikor jih realiziramo, za vse temeljne organizacije združenega dela vsaj zadovoljive poslovne rezultate. Izdelali pa smo tudi program ukrepov za realizacijo teh planov.

Drugo področje je področje razvojne usposobitve delovne organizacije.

Bitka za razvoj samoupravnih odnosov je neposredno vtkana v celotna naša prizadevanja.

Enotnost, povezanost in konkretna mobilizacija vseh delavcev na čelu z družbenopolitičnimi organizacijami in še posebej Zvezo komunistov.

Kratek pregled rezultatov po posameznih področjih naše aktivnosti daje naslednjo sliko:

1.

Pri realizaciji letnih planov smo v prvi polovici leta dosegli celoten prihodek v višini 964 milijonov din ali 120 % nasproti istemu obdobju lani, dohodek v višini 313 milijonov ali indeks 116%, čisti dohodek 216 milijonov, indeks 117 %, ostanek za sklade 36 milijonov, indeks 139 %, število zaposlenih pa se je znižalo v pol leta za 3 %.

Presegli smo tudi plan izvoza za 7 % in s petimi milijoni dolarjev izvoza celo nekoliko več izvozili, kot uvozili.

Rezultati niso slabi, vendar z njimi nismo zadovoljni. Nekoliko še odstopamo od planirane dinamike, kar je zelo nevarno, saj bi vsako odstopanje od letno planiranih rezultatov ob izčrpanih rezervah predstavljalo nevarnost, da bi še kar naprej poslovali preblizu roba rentabilnosti.

Če k temu dodamo še pogoje gospodarjenja v drugi polovici leta, kjer se do skrajnosti zaostrejuje problem vezani na plačilno sposobnost in zunanjetrgovinsko bilanco republike in države, še zdaleč ni nobenih razlogov, da bi se ob polletju oddahnili. Prav nasprotno! Čaka nas še zelo veliko, veliko dela.

Imamo veliko prednost, da vsi skupaj preobrnemo vemo, kaj moramo delati in na kakšen način lahko dosežemo prave rezultate. Torej ne rabimo novih ukrepov na ukrepe, ki bi jih na široko pisali in razlagali, ampak resnično konkretno poklicati na odgovornost vedno in vsakogar za neiz-

polnjene naloge. Torej si lahko rečemo samo to: Treba je delati, pametno delati, organizirano delati — in to prav vsi od mene do vseh vodilnih in vodstvenih delavcev, strokovnih delavcev, ki morajo delo pripraviti in organizirati tako, da bodo učinkoviti tudi delavci za stroji.

2.

Na področju razvojne usposobitve delovne organizacije smo sredi konkretnih bitk za realiza-

cijo lani samoupravno sprejete programa. Zato samo kratek opis, kje smo:

Za letošnji dan žena smo odprli novo jedilnico.

V septembru bo gotov prvi konkretni elaborat za prvo fazo sanacije razmer v največji TOZD Posoda, ki naj ob realizaciji v naslednjem letu že da oprijemljive rezultate v nadaljnjem zmanjševanju ekstenzivnega zaposlovanja in izboljšanju tehnologije. (Nadaljevanje na 3. strani)

Pokrovitelj proslave Franc Leskovšek-Luka je kljub slabemu vremenu vedro razpoložen prišel na proslavni prostor v spremstvu Viktorja Avblja-Rudija.

Ko bi se morala proslava začeti po predvidenem programu, je lilo kot iz škafa, kot temu pravimo. Kljub temu je bilo udeležencev pod dežnikom vedno več.

Kljub dežju je moški pevski zbor DPD Svoboda prepeval in s svojo pesmijo vsaj malo razvedril udeležence proslave.

(Nadaljevanje z 2. strani)

POT DO USPEHA

Za tovarno energetskih naprav v Šentjurju so praktično pripravljene vse osnove za pričetek gradnje z ustreznimi uskladitvami in vse kaže, da bomo skupaj s sovlagatelji in Ljubljansko banko v septembru zaključili finančno konstrukcijo, ki bo usklajena z novimi usmeritvami v naši družbi. Za tem ne bi smelo biti več razlogov za kakršnokoli odlašanje pričetka gradnje, da bi bil objekt lahko gotov vsaj v letu 1980.

Za obnovitev TOZD TOBI so realni izgledi, da bo elaborat v letošnjem letu v celoti gotov, seveda pa nas čaka izredno veliko dela pri zagotovitvi sredstev za to investicijo, saj zaradi njegovega značaja in zaradi težke likvidnostne situacije tozda TOBI tega ne bo lahko izpolniti. Torej se bomo morali rešitvi tega problema še toliko bolj posvetiti.

Tudi za TOZD frite prizadevanja za naložbo v obnovo skupaj s tujim partnerjem vendarle počasi napredujejo.

Za TOZD Odpreski, kjer smo lansko leto odkrito priznali, da še nimamo trajnih rešitev, lahko danes izjavim, da smo po temeljiti proučitvi problema in več razgovorih z najpomembnejšim poslovnim partnerjem že tako daleč, da se v naslednjih tednih dokončno opredelimo tudi o tem.

Razvojna usposobitev ostalih TOZD se pripravlja vzporedno, tako kot smo zapisali v naših programih. Še naprej jih bomo konkretizirali v planskih nalogah za obdobje 1981—1985. Pri pripravah na srednjeročno obdobje 1981—1985 lahko povemo, da ima-

mo že dovolj jasne usmeritve in da bodo vse strokovne in politične predpriprave v letošnjem letu zaključene. Lahko samo rečemo, da bo EMO do leta 1985 prenovljen, preobrazen, moderna delovna organizacija s sodobno tehnologijo in neposredno vpeta v vse pomembne gospodarske tokove v svetu.

3

Tudi na področju samoupravne organiziranosti beležimo letos pomembne premike. Do konca leta naj bi dokončno opredelili razvojni koncept samoupravne organiziranosti, ob tem, ko so nam vsebinska stališča že znana. Le-ta pa so: še nadaljnja krepitev vloge delavca v TOZD, skupnih službah in preko uveljavljanja delegatskih razmerij znotraj delovne organizacije in širših asociacij.

Pri tem nas časa največ dela, da razčistimo pojme, kaj pravzaprav čvrst, stabilen in odločujoč položaj delavca v procesu samoupravnega odločanja pomeni. Ne načelno, ampak konkretno. Ker je ta položaj povezan z bitko za dohodek, izhaja iz dela in, kar je še najbolj pomembno, da se ta položaj ne krepi s povečevanjem vloge takšnih ali drugačnih zastopnikov delavcev, ki se ponujajo za to zastopstvo sami po sebi, ampak, da se ta položaj krepi z resnično, konkretno odločujočo vlogo vseh tistih naprednih delavcev, ki predano in zvesto uporabljajo možgane in roke za doseganje boljših rezultatov in potem le-ti tudi neposredno odločajo o razpolaganju s svojimi rezultati.

4.

Svojo politično akcijo gradimo na temelju spoznanj, da imamo zdrav delavski razred, ki ve, kaj

hoče in se je tudi pripravljen boriti za realizacijo tistega, kar hoče.

Vedno bolj se krepijo osnovne prvine medčloveških odnosov, ki zagotavljajo uspešnost in zadovoljstvo pri delu, te pa so medsebojna povezanost, predanost in pripadnost skupnim ciljem, enotnost v akciji in ne samo v besedah in podobno. Čedalje bolj prihajamo do spoznanja — preproste ugotovitve, da je bila v vsaki družbi najbolj učinkovita in preprosta pot za njeno uspešnost naslednja: Zmenimo se, kaj in kako bomo delali, potem pa to naredimo, ne da bi takrat, ko delamo, vedno in znova filozofirali, ali je to res potrebno narediti ali ne, ker to ne predstavlja nič drugega, kot umikanje od dela — strokovnega, samoupravnega ali političnega.

Mislím, da danes lahko ugotovim v imenu večine delavcev, da smo na opisan način že usposob-

ljeni odločno obračunati tudi s tistimi posamezniki in skupinami, ki nočejo delati v smislu skupno samoupravno dogovorjenih aktivnosti, ki pri realizaciji nalog čakajo na rešitve od zunaj, namesto, da bi se konkretno in hrabro spopadli s problemi v lastnih sredinah; in tudi izločiti tiste, ki pri razreševanju svojih osebnih problemov in ambicij nočejo upoštevati tudi interesov širšega kolektiva.

Dovolite mi, da zaključim moje razmišljanje s ponovno zahvalo množstvu delavcev, ki so zasluzni za dosedanjí razvoj EMO. Zahvala velja tudi družbenopolitičnim skupnostim, ki so pri tem sodelovale, poslovnim prijateljem in še veliko posameznikom in organiziranim družbenim subjektom, ki bi jih bilo preveč za naštevati. Naša zahvala jim naj bo sporočilo, da smo trdno odločeni stalno oplajati njihovo minulo delo.

Kuharice so se potrudile, da je bila »malica« na proslavi topla in obilna.

Utrjujmo samoupravljanje

Zelo zanimiv je govor, ki bi ga moral imeti na proslavi Viktor Avbelj-Rudi, predsednik predsedstva SR Slovenije in sodimo, da smo mu dali pravi naslov »Utrjujmo samoupravljanje«. Tudi ta govor objavljamo v celoti tako, da bodo vsi člani naše delovne organizacije z njim seznanjeni saj je kot že rečeno zanimiv in poučen.

Vaša delovna organizacija praznuje te dni visok jubilej. 85 let neprekinjenega dela kolektiva, ki je raste in deloval v zelo različnih družbenih pogojih, je brez dvoma obdobje, ki je terjalo mnogo truda in delovnih prizadevanj. Razvojna pot vaše delovne organizacije je priča velikih družbenih sprememb, posebno pa revolucionarnih preobrazb naše družbe v povojnem obdobju, vse od obnove porušenega pa do današnjih političnih in gospodarskih uspehov. Podobno kot ima celotno celjsko področje pomembno revolucionarno tradicijo in svoj delež pri graditvi naše socialistične družbe, je svojstven tudi razvoj vaše delovne organizacije. Znano je, da je bila že leta 1920 med splošno železničarsko stavko v Celju organizirana popolna solidarnostna

stavka. Leta 1922, torej leto dni po sprejetju zloglasne »Obznanje«, je v takratni tovarni emajlirane posode delavstvo deset tednov stavkalo, ob koncu stavke pa se je enotnost delavcev še posebej pokazala na vsedelavskem zletu v Celju. To so bile akcije, ki jih je navdihovala KP. Ko je oblast zaradi vedno večjega vpliva komunistične partije prepovedala večino delavskih strank in organizacij, je partija nadaljevala delo v ilegali. Tega ji niso mogli preprečiti preganjanje komunistov in obsodbe vodilnih članov partije. Kljub terorju šestojanarske diktature, si je partija v začetku 30 let ponovno opomogla in politično delovala v sindikatih, jugoslovanski strokovni zvezi, v okviru »Sokola«, delavski zbornici in delavskih društvih.

Jubilejno leto ZK, SKOJ in revolucionarnih sindikatov

Letos proslavljamo 60 let partije, SKOJ in revolucionarnih sindikatov. Ko je letos poteklo 42 let, odkar vodi KP in ZK tovariš Tito, se je prav spomniti revolucionarnega političnega delovanja partije in njenih članov, ki so na svojih delovnih mestih in v takratni družbi uresničevali njeno revolucionarno poslanstvo.

Razvoj delavskega gibanja na tem območju je eden prepričljivih dokazov velike politične vloge in pravilne naravnosti partije. V tem razvoju je bil kot komunist in sindikalni funkcionar ves čas prisoten tovariš Luka Leskovšek, sedanjí častni predsednik delavskega sveta vaše tovarne, ki je delal v vaši tovarni že v začetku prve svetovne vojne in kasneje. Poleg vrste znanih revolucionarjev in borcev NOV je od 1928—1934 leta delal tu tudi znani komunist Peter Stante-Skala, ki je leta 1934 ustanovil prvo partijsko celico v takratni

tovarni. Celjska partijska organizacija je tudi pozneje pod vodstvom Šlandra in za njim Vrunča posvečala posebno skrb interesom delovnih ljudi, posebno razvoju revolucionarnega delavskega gibanja. Komunisti so delavce, ki jih je oblast na vse načine razdvajala, združevali s skupnimi akcijami za izboljšanje socialnega položaja, izleti in shodi ter s krepitvijo razrednih sindikatov.

Delavska solidarnost predvojnega časa

Med najpomembnejše manifestacije delavske solidarnosti tedanjega časa prav gotovo spada zlet delavskih kulturnih društev »Svoboda« 1935 v Celju, ki je bil za takratne čase zelo pomembno politično zborovanje, na katerem je govoril tovariš Leskovšek. Pomemben mejnik partijskega delovanja je bila tudi prva konferenca komunistične partije Slovenije leta 1938 v Šmiglovi zidnici. Na tej konferenci so obravnavali nevarnost, ki jo je za Slovenijo in Jugoslavijo pomenila priključitev Avstrije Nemčiji, govorili pa so tudi o notranjem položaju v partiji. Naslednji pomembni dogodek je bila druga (Nadaljevanje na 4. strani)

UTRJUJMO SAMOUPRAVLJANJE

(Nadaljevanje s 3. strani)
konferenca komunistične partije Slovenije na silvestrovo leta 1939 v Joštovem mlinu, na kateri je govoril tovariš Kardelj o najvažnejših svetovnih in domačih vprašanjih tako kot je to znal samo on, prisotna pa sta bila tudi predstavnik CK KPJ in kominterne. Na tej konferenci so slovenski komunisti zavzeli stališče do pakta med sovjetsko zvezo in hitlerjevo Nemčijo, govorili pa so tudi o drugi svetovni vojni, ki se je v nekaterih deželah že pričela in katere nevarnost je že takrat pretela Jugoslaviji.

Po okupaciji je celjsko področje dalo, kljub vsemu nemškemu terorju, veliko število borcev in revolucionarjev, ki so širom po Sloveniji odigrali pomembno vlogo v NOB in socialistični revoluciji, mnogi pa so žrtvovali tudi svoja življenja. Pri tem je svoj delež prispeval tudi kolektiv vaše tovarne.

Čas živahne družbenopolitične aktivnosti

Živimo v času živahne družbenopolitične aktivnosti na vseh področjih družbenega razvoja, s ponosom lahko beležimo pomembne rezultate izvajanja določil nove ustave in zakona o združenem delu, saj delovni ljudje v vse večji meri odločajo o bistvenih vprašanjih svojega dela in življenja. Vrednost teh rezultatov zmanjšujejo nekateri pojavi, kakor na primer, da več trošimo kot pridelamo, previsoka inflacija, še vedno prenizka proizvodnost in vrsta drugih, vsem znanih pomanjkljivosti. Zaradi teh slabosti je bilo v zadnjem času sprejetih nekaj administrativnih ukrepov zlasti s področja cen, uvoza in izvoza ter glede omejevanja porabe vseh oblik. Če so ti ukrepi v tem času nujni in jih je treba podpreti in uresničevati, pa se je istočasno treba zavedati, da to ni nikakršna dokončna rešitev. Za uspešno reševanje takšnih družbenih problemov je potrebna in učinkovita predvsem zavestna odločitev delovnih ljudi, da bodo na demokratičen način sprejete plane družbenega razvoja z vsem svojim delovanjem tudi disciplinirano, zavestno uresničevali.

Pripravljajo se srednjeročni plani, to pa je priložnost, ki naj bi jo vsi družbeni činitelji izkoristili za to, da bi s svojim aktivnim sodelovanjem dosegli, da bodo ti plani realni in učinkoviti. To je pot, da bi še bolj kot doslej pravilno določili meje vseh oblik porabe, da bi bili osebni dohodki odvisni od prispevka k poslovnim uspehom, od produktivnosti dela, od uspešne uporabe sodobne tehnike in tehnologije itd.

Zelo važno je uravnoteženje zunanje trgovinske bilance, da bi se izognili vsaki možnosti kakršnih koli računov glede naše podrejenosti ali neodvisnosti. Ob upoštevanju Zakona o združenem delu in sistema družbenega planiranja mora biti osnovni nosilec vseh teh procesov delovni

človek, motiviran, da dobro dela in gospodari v svojem lastnem interesu in v odgovornosti do družbe v celoti. Zato je med temeljnimi in tudi planskimi cilji na prvem mestu nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in na njih temelječa aktivnost za kvalitetne spremembe zlasti v gospodarskem razvoju.

Zato je nadaljnje utrjevanje naše socialistične samoupravne družbene ureditve pomembna družbenopolitična naloga. Učinkovita graditev materialnega bogastva v korist zadovoljevanja skupnih in posamičnih interesov je brez dvoma odvisna predvsem od položaja delovnega človeka v naši družbi, od tega, koliko bodo o pogojih in rezultatih svojega dela v svojem in skupnem družbenem interesu odločali tisti, ki ustvarjajo družbeni dohodek.

V načrtovanju razvoja v prihodnjem srednjeročnem planu gre zato posebno mesto razvojnim planom delovnih organizacij in krajevnih skupnosti.

Če bodo namreč ti plani realni, uresničljivi, če bodo predstavljali čvrst dogovor delavcev in delovnih ljudi glede svojega razvoja, glede obsega proizvodnje, glede razdelitve svojega dohodka na razne oblike porabe, glede varčevanja itd., bo to tista zdrava osnova za planski dogovor v občini, republiki in federaciji, ki bo obenem najboljšje jamstvo za izpolnjevanje planskih razvojnih nalog. To bo resnično plan, ki bo imel osnovo v samoupravnih sporazumih tistih, ki so osnovni subjekt in objekt socialistične družbe — to je v odločitvah neposrednih proizvajalcev.

Težave v doseganju razvoja EMO

Nekatere težave v doseganju razvoja vašega kolektiva, katerih vzroke je iskati v zastareli tehnologiji in oprepi, še vedno pomanjkljivi kadrovski strukturi, nekaterih neustreznih proizvodnih programih kot tudi v nekaterih objektivnih pogojih, postopoma uspešno premagujete. K temu prispeva predvsem opredelitev vašega razvojnega programa, ki predstavlja postopno prestrukturiranje in modernizacijo proizvodnje. Program usmerjate predvsem v višjo stopnjo predelave, kjer bo angažiranega več znanja, hkrati pa bo omogočil kompleksnejšo proizvodnjo z vključevanjem racionalnejšega izkoriščanja surovin in izboljšanja varstva okolja. Po vaših podatkih se že kažejo nekateri ugodnejši rezultati v poslovanju. Med predvidenimi projekti ima prav gotovo pomembno mesto tovarna energetskega naprav, ki bo ob uporabi domače tehnologije prispevala k nadomeščanju uvoza.

Zato dovolite, da se ob vašem jubileju ponovno pridružujem številnim čestitkam in željam, da vaš prizadevni kolektiv tudi vnaprej uspešno obvladuje vprašanja takšnega razvoja vaše delovne organizacije, da bodo v njej socialistični samoupravni odnosi tista gibalna sila, ki bo pomenila uveljavljanje interesa delovnih ljudi in s tem tudi splošnega družbenega interesa.

Gospodarska aktivnost v Celju

Občina v kateri delamo in živimo je naša in ne le delegati, ki smo jih izvolili v posamezne zборе, temveč vsi moramo kot samoupravljalci vedeti kako v njej gospodarimo. Zato posredujemo nekaj podatkov o rezultatih gospodarjenja v letošnjem prvem polletju.

Kazalci, ki kažejo gospodarsko rast v občini so v polletju še razmeroma ugodni, saj je celotni prihodek porastel za 20 %, dohodek pa za 38 % v primerjavi s I. polletjem lanskega leta. Glede na porast dohodka ocenjujemo, da je realni družbeni proizvod večji za okrog 9—10 % v primerjavi s lanskimi prvimi šestimi meseci, to pa je tudi višja rast od tiste, k smo jo predvideli v resoluciji za leto 1979. Zelo ugodno se v letošnjem letu razvija zunanjetrgovinska aktivnost, saj je bil izvoz ob polletju kar za 40 % višji od izvoza v lanskem prvem polletju in je dosegel višino 32,6 milijona dolarjev. Visok izvoz beležijo v Cinkarni, Železarni Štore in EMO, precej pa so izvozili tudi v Aeru, Etoiu, Topru, LIK Savinji, Metki, Celjski mesni industriji in v Zlatardo odstotek izpolnjevanja izvoza. Kljub temu pa je v nekaterih nega plana še relativno nizek, tako da je tudi celoten izvozni plan občine dosežen le s 43 %.

Uvoz je višji od lanskega I. polletja za 37 %, plan uvoza pa je uresničen s 35 %. Zaradi visoke stopnje izvoza, le-ta presega uvoz za 5 %.

Industrijska proizvodnja je večja za 4,3 %, kar je manj od predvidevanja resolucije v letoš-

njem letu. Skoraj izključni vzrok za nižjo proizvodnjo je izpad v Železarni Štore, ob zamudah remontov in zaradi ukinitve Siemens-Martinove peči, ob zamudah pri dokončanju elektroobločne peči. Ob izključitvi vpliva proizvodnja presešla predvideno rast.

Negativna postavka v polletnih rezultatih so tudi izgube, ki znašajo v občini 82,953.000 din ali 9 % več kot v I. polletju lanskega leta. Največjo izgubo ima v občini Železarna Štore — TOZD Tovarna traktorjev s 47,5 milijona din, precejšnje izgube pa so tudi še v Železarni Štore — TOZD Livarna, v LIK Savinji — TOZD Furnirnica, v Topru — TOZD Trženje in v Cinkarni Celje — TOZD Titanovo belilo. Zaskrbljujoče je, da izgube v občini predstavljajo kar 91 % vseh izgub v regiji. Ob upoštevanju, da je bilo ob polletju v SRS okoli 953 milijonov din izgub (15 % več kot v I. polletju 1978) znaša delež občine v SRS skoraj 8,7 %. Kljub temu, da bodo morali v TOZD, ki so v polletju izkazovale izgubo, vložiti vse napore v njihovo zmanjševanje ali odpravo do konca leta, pa je za nekatere od njih že danes jasno, da tudi ob koncu leta brez izgube ne bodo mogle poslovati.

40. obletnica II. konference KPS

Proslavljanje jubilejev KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov je tako kot drugod tudi v Celju v vsem letošnjem letu vključeno v vsako proslavo, ki je bila v Celju dosedaj organizirana. To je eden temeljnih dogovorov, sprejetih na organizacijskem odboru za pripravo proslav partijskih in sindikalnih jubilejev in se tudi dosedaj dosledno izvaja.

Osrednja proslava teh jubilejev bo povezana v Celju s 40. obletnico II. konference KPS in bo 22. septembra 1979 ob 11. uri v Joštovem mlinu oziroma v njegovi neposredni okolici. Za osrednjo proslavo, na kateri pričakujemo udeležbo najvidnejših republiških funkcionarjev, udeležencev II. konference KPS, delegacij iz regije in ostalih občin SR Slovenije ter več tisoč obiskovalcev, je pripravljen osnutek programa, ki bo tematsko naslonjen na omenjene jubileje in partijsko konferenco v Joštovem mlinu. Obenem bo izražal pripravljenost delovnih ljudi in občanov varovati pridobitve revolucije in socialističnega samoupravljanja.

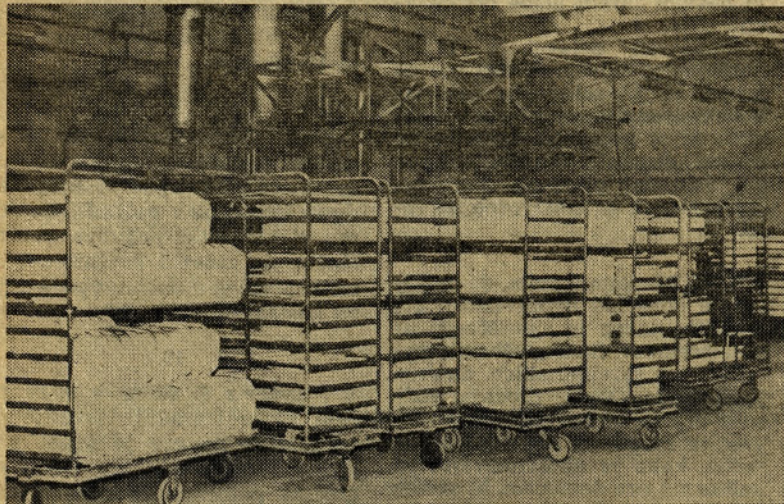
Organizacijam združenega dela sindikati priporočajo, da v mesecu septembru pripravijo svečane seje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, na katerih bi obeležili in počastili letošnje jubileje.

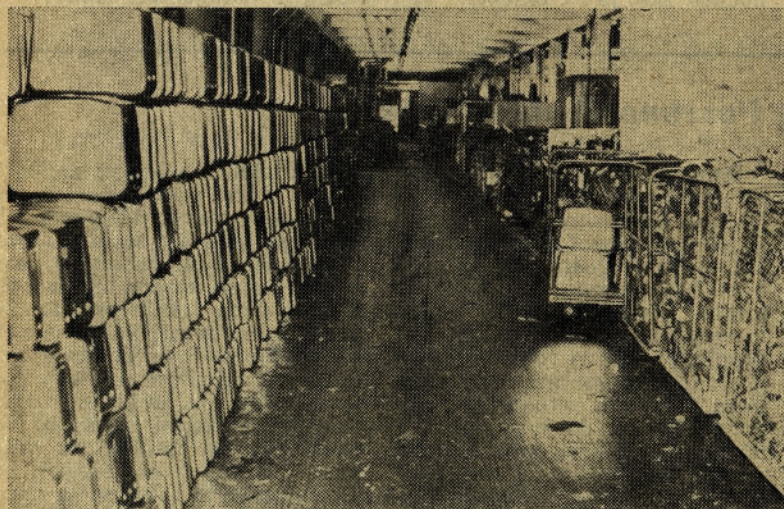
V urejenem okolju je prijetno počutje

Ze večkrat smo v našem Emajlircu objavili razne slike, ki nam niso bile všeč ali pa vsaj tistim ne, ki bi morali z vso odgovornostjo skrbeti, da so delovna mesta in njihovo okolje kar najbolj mogoče čista in urejena.

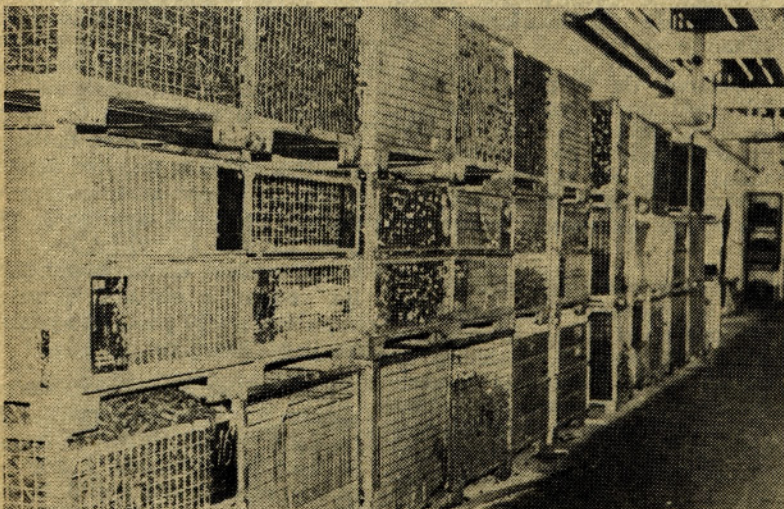
Za urejenost prostora so začeli lepo skrbeti delavci in delavke iz TOZD tovarna posode, obrat emajlirnica, ki znajo kljub veliki utesnjenosti in drugim težavam urediti svoje okolje, da ga je prijetno pogledati. V tako urejenem okolju pa se človek pri delu tudi bolje počuti, če pa se bolje počuti, več in bolje opravi svoje delo.

Delavci in delavke v obratu emajlirnica pri konti pečeh imajo izredno lepo urejen delovni prostor, o čemer se lahko prepričate, če pogledate gornjo sliko.

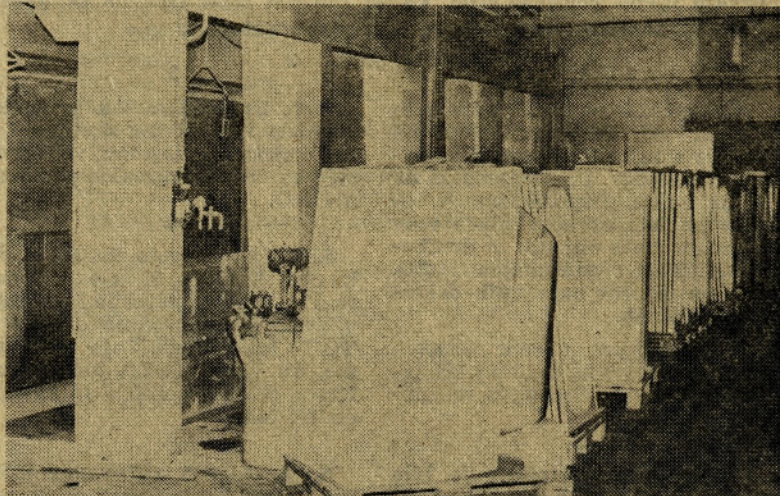

Slika prikazuje vzoren red v skladišču surove posode. Vse je lepo na svojem mestu kot so res na svojem mestu pridne roke, ki to urejujejo.

Tudi ta slika je bila posneta v skladišču surove posode in predstavlja izredno vzoren red v tem delovnem prostoru.

Vzoren red ima tudi delovna skupina pri kopalnih kadeh. Vse so skrbno zložene in taka skrb zanje jamči tudi njihovo kvaliteto. Kopalna kad je eden izmed dragih izdelkov. Njihove poškodbe nam zmanjšujejo dohodek.

Pomemben kulturni dogodek

Čeprav bo teden domačega filma Celje 79 šele od 5. do 11. decembra ne bo odveč, če že sedaj na ta pomemben kulturni dogodek opozorimo naše delavce in delavke kajti ta kulturna manifestacija je že zdavnaj prerasla značaj revije filmov. Postala je del naše kulture, naših prizadevanj za izvirne samoupravne odnose v kulturnem dogajanju.

Letošnji program nam obeta, da bomo v Celju gledali kar pet slovenskih filmov med katerimi sta dve premieri.

Kot je že uvodoma rečeno je TDF v Celju kulturna manifestacija, ki je vživet v nas in jo imamo radi, saj je vedno hotela nekaj več kot le prikazati filme.

Prav njeni kulturnopolitični cilji, cilji podružbljanja filmskega razmišljanja, načrtovanja in dogovarjanja, pa znanja v svetu najbolj popularne umetnosti, so vzbujali pozornost in zanimanje v jugoslovanskem prostoru. Teden domačega filma potemtakem ne more biti le organizirana informacija o ustvarjalnih poteh domačega filma. Njegova kulturna vrednost je vsako leto več-

ja zato, ker vztraja pri neposrednih srečanjih filmskih ustvarjalcev, izvajalcev in gledalcev, uporabnikov. Na široko odgrinja zastor nad skrivnostjo filmskega dela. Filmsko umetniško ustvarjanje prikazuje kot odgovorno, zahtevno delo. Omogoča soočanje, ki je neposredno, kritično, navdihujoče, iskreno. Toda teden domačega filma ne zožuje podružbljanja filmske politike le na pogovarjanja in srečanja ustvarjalcev z gledalci, na predstavljanje in obveščanje o filmski proizvodnji, tehniki, kritiki in še čem. TDF tudi vabi k ustvarjanju. Odpira vrata amaterskemu filmu. V Celju se zavedamo, da Teden domačega filma ne bo izpolnil svojega kulturnega poslanstva, če bodo kinodvorane polne na slovesnih premierah. Trajnemu zanimanju, iskreni ljubezni do domačega filma se mora pridružiti še želja po filmskem ustvarjanju. Zato naj bo TDF vse bolj še pregled dejavnosti v filmskih krožkih in klubih, pregled filmskovzgojnih prizadevanj, pregled kritičnega pisanja o filmu in presoja naše družbene zavednosti, koliko storimo za domači film.

Aktivnost SDK EMO

Samoupravna delavska kontrola EMO je na zadnji seji pod predsedstvom predsednika Antona Cerarja obravnavala več vprašanj, ki zadevajo njeno področje dela. Da bi bili vsi člani delovne skupnosti EMO seznanjeni z delom SDK, objavljamo sklepe te seje.

1.

Člani SDK so po obravnavi in razlagi tov. Mravljaka vzeli na znanje zaključni račun DO za prvih 6 mesecev. Ugotovljeno je, da se je ocena gospodarjenja v letošnjem letu obravnavala v vseh samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah TOZD, DO ter na samoupravnih delovnih skupinah.

SDK podpira ukrepe vodstva in samoupravnih organov za izpolnjevanje in čimboljše realizacijo planov.

2.

Pri pregledu stroškov je bilo ugotovljeno, da so stroški energije prekoračeni za 24 % in v zvezi s tem je SDK sprejela sklep, da je vodstvo TOZD vzdrževanje zadolženo, da poda poročilo o porabi plina v celotni DO ter v katerem času bo poraba plina dosegla planirane količine in ne bo treba več plačevati penalov za premalo porabljene količine plina. Rok je 10. oktober.

3.

Tov. Drago Mravlak je podal poročilo o finančnem stanju v DO in možnostih zagotovitve sredstev za OD in normalno poslovanje DO.

4.

SDK DO je ugotovila, da ni bil izvršen 2. sklep 8. seje, v katerem se zahteva poročilo in ukrepi v zvezi s proizvodnjo silosov v TOZD kontejnerji. Zato zahtevamo, da vođa TOZD tov. Anton Krebs dostavi poročilo in ukrepe do 10. oktobra.

5.

Na 3. sklep 8. redne seje SDK DO je bilo ugotovljeno, da so cene v našem oddelku družbene prehrane previsoke. Splošna služba nam je posredovala dopis, da nabavlja ves material pri veletrgovcih ter je na osnovi razprave sprejet sklep, da vođa oddelka za družbeni standard tov. Ivan Čater mora dostaviti kalkulacijo (formiranje cene) za več artiklov. Iz te kalkulacije naj bo razvidno, kako nastane prodajna

cena v naši kantini, ker smatramo, da bi le-te morale biti nekoliko nižje kot v trgovski mreži.

6.

SDK DO je vzela v vednost poročilo o težji poškodbi Štefana Lugariča v TOZD kontejnerji, ki je nastala zaradi slabe organizacije dela.

Odgovorni delavci v TOZD kontejnerji morajo izvesti vse ukrepe, ki jih zahtevajo naši zakonski predpisi ter interni splošni akti, da se podobne poškodbe ne bi več dogajale. Služba varstva pri delu naj predlaga disciplinski postopek za odgovorne delavce.

7.

SDK DO je ugotovila, da se dogajajo določene nepravilnosti pri izplačilu nadur in »koriščenju ur v dobrem« v času službenih potovanj ter sprejela sklep, da vodje poslovnice, vodje prodaje, vodje uvoza in izvoza ter vodje servisa so zadolžene, da podajo poročila, kako se obračunavajo (po koliko ur) ure delavcem, ki se nahajajo na službenem potovanju. V poročilu naj se navede na osnovi katerih dogovorov in samoupravnih splošnih aktov, kako se obravnavajo ure v dobrem ali nadure. Rok je 15. oktober.

8.

SDK DO zahteva od vodje servisa, da poda poročilo o koriščenju službenih vozil. Iz poročila mora biti razvidno: koliko vozil imamo, kdo jih koristi, način oz. namen koriščenja, kje se čuva, ko niso v uporabi, koliko porabijo goriva, kako se kontrolira upravičenost kilometrine itd. Za to je zadolžen tov. Januš, rok je 15. oktober.

9.

SDK DO sprejem SKLEP, da se zaradi pritožb nekaterih članov kolektiva glede vpisa vrstnega reda za letovanje v počitniškem domu v Crikvenici pripravi splošna služba do začetka decembra pismeni predlog o načinu vpisovanja za naslednje leto.

10.

V zvezi z 9. sklepom 8. redne seje glede izgradnje tovarne energetske naprave je podal namestnik direktorja tov. Ladislav Grdina poročilo. Na osnovi razprave je bil sprejet sklep, da se podpirajo naporji vodstva DO EMO ter se zahteva, da se prične v dogovorjenem roku z izgradnjo tovarne energetske naprave.

Prometna vzgoja

Vidno mesto prometni vzgoji

Dragi šolarji, spoštovani starši, počitnice so minile in tako je kopec prostosti — za ene kot druge se začenjajo vsakodnevne skrbi v vezi s šolo.

Starši in šole imajo skupne skrbi v zvezi z izobraževanjem in vzgojo otrok. Ta skrb se kaže tudi v tesnem sodelovanju med njimi.

Tudi na področju prometne vzgoje je tako — predvsem zato, ker se tako šole, kot starši zavedajo nevarnosti dnevne poti otroka v šolo in domov. Le tesno sodelovanje in obojestransko vplivanje na otroke bo pripomoglo, da se bodo otroci znali prilagoditi in obvarovati nevarnosti v prometu. Ceste omogočajo vse večji in gostejši promet, s tem pa postanejo tudi za naše šolarje nevarnejše, kar dokazujejo tudi statistični podatki prometnih nesreč.

V proces iskanja najvarnejše poti v šolo se moramo vključiti prav vsi in predvsem s svojimi vzgledi posredovati tudi način prometno pravilnega ravnanja. V veliko pomoč so lahko tistim najmlajšim tudi starejši sošolci, če prevzamejo soodgovornost, da bodo najmlajše pomagali varovati na poti v šolo in domov. S tem dosežemo dvojno korist, saj starejši učenci s tem pripomorejo tudi k svoji lastni varnosti.

Spoznati najvarnejšo pot v šolo in jo pravilno uporabljati je naloga, kateri se je treba najprej posvetiti. Praviloma morajo to

storiti starši. Pri tem ne smemo nikoli pozabiti, da otroci niso majhni odrasli. Otroci, ki niso poučeni o pravilni hoji in prečkanju ceste, ne morejo biti krivi prometne nezgode. Za take nesreče so krivi tisti, ki otroka o nevarnosti in pravilnem ravnanju niso poučili. Res pa je, da zaradi take nedopustne malomarnosti postane žrtev naše neodgovornosti otrok — naše največje bogastvo.

Vsi starši bi morali v prvi fazi z otroci voditi pot v šolo že pred začetkom šole, v nadaljevanju pa otrokom prepustiti vodenje staršev po isti poti, da ugotovimo, kdaj so otroci usposobljeni za samostojno pot. Pri tem seveda ne smemo pozabiti na upoštevanje cestno prometnih pravil, ki omogočajo varno hojo in prečkanje ceste.

Seveda pa učenci danes ne hodijo samo peš v šolo. Marsikdo se vozi z avtobusom ali pa celo sam s kolesom. Nanj torej prežijo še dodatne nevarnosti, za katere mora biti otrok osveščen, da se jih zna izogibati.

Posebnosti nočne vožnje

Danes posvetimo nekaj prostora posebnostim nočne vožnje. Najprej ugotovimo, da je živčni sistem in celotni organizem pri nočni vožnji dosti bolj obremenjen kot podnevi, razen če je promet ponoči mirnejši, enakomernejši in tudi manj hiter. Kot drugje, je tudi za volanom ponoči zmogljivost organizma zmanjšana, iz lastnih izkušenj pa najbrž tudi vemo, da je najbolj kritični čas med prvo in četrto uro zjutraj. Da bi organizem nadomestil padec zmogljivosti in premagal utrujenost, zahteva od voznika dodatne napore. To še zlasti velja za starejše voznike in voznike z očali. Različna prilagodljivosti oči temi ter hitre spremembe osvetljenosti lahko zmedejo še tako izkušenega voznika.

Dejstvo, da se prilagodljivost oči z leti močno zmanjša, da starejši vozniki vidijo v mraku slabše kot mlajši in da je njihov vid manj oster, naj vplivajo na morebitno odločitev, da se tak voznik ne bo podajal na vožnjo ponoči.

Posebna nevarnost nočnih voženj je povečana utrujenost, ki nastopa dosti hitreje in intenzivneje kot podnevi. Posledica utrujenosti je zmanjšana koncentracija voznika, kar nam lahko v danem trenutku prepreči pravočasno in pravilno ukrepanje v smislu reševanja prometnih situacij.

Kljub nekaterim ugotovitvam, ki ne govorijo v prid nočnim vožnjam, se jim pač ne bo

mo odrekli in sploh pa ne, če je ravno nujno ponoči sesti za volan. Zlasti voznik, ki je mlad in čvrstega zdravja, se lahko brez skrbi poda tudi na nočno potovanje, če se zaveda nevarnosti, ki jih nočna vožnja prinaša. Seveda je predpogoj za varno nočno vožnjo 6–8 ur čvrstega spanja pred začetkom daljšega nočnega potovanja. In ko že vozimo, ne vozimo skupaj predolgo. Ne prekinjeno ne sedimo za volanom več kot 3 ure skupaj, čeprav prometna zakonodaja dovoljuje do 5 ur neprekinjene vožnje. Ugotovili boste sami, kdaj se vas začne lotevati utrujenost. Že takoj prvi znaki utrujenosti vam naj bodo signal, da z vožnjo prekinete. Če ste sicer pred vožnjo dovolj spali, bo zadostovalo nekoliko telovadbe, s katero boste poživilili krvni obtok in organizmu povrnilili funkcionalno sposobnost za vožnjo. Če to ne bo zaleglo, ste potrebni daljšega počitka. Nikakor pa si ne delajte utvar, da boste utrujenost pregnali s pokajeno cigareto in popito kavico. Na videz se vam bo sicer zdelo, da vas oboje oživlja, vendar je občutek trenuten in skriva v sebi past, zato pazite, da ji ne nasedete.

Kdorkoli se bo podal na nočno vožnjo, naj se krepko zaveda, da po dolgi dnevni aktivnosti nastopi utrujenost hitreje, kakor pa če se poda na pot spočit in naspán. Pri tem imam v mislih počitek zunaj avtomobila. Počitek v avtomobilu še zdaleč ni enak počitku v postelji.

Samoupravno odločanje

V zadnji številki Emajlirca smo poročali o ustanovitvi društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Ob ustanovitvi so bila sprejeta tudi pravila društva, ki jih objavljamo, da bodo vsi člani DO EMO z njimi seznanjeni, saj je društvo izjemnega pomena za napredek našega gospodarstva.

Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav je na osnovi določil zakona o družbenih razmerjih Ur. list SRS št. 37/74 na svojem občnem zboru dne 28. 6. 1979 sprejelo

PRAVILA

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav EMO Celje (v nadaljnjem besedilu — društvo) je samoupravna družbena organizacija.

Društvo je član zveze društev izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav SR Slovenije in je preko nje član zveze organizacij za tehnično kulturo.

Društvo je lahko član tudi drugih družbenopolitičnih organizacij v okviru enotne fronte socialističnih sil.

2. člen

Ime društva je: Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav EMO Celje (kratice DIATI EMO Celje). Sedež društva je EMO, Mariborska c. 86, Celje. Društvo deluje na območju krajevne skupnosti Gaberje.

3. člen

Društvo je prostovoljno združenje delavcev EMO in občanov, ki se ukvarjajo z inovacijami, še posebej z invencijami in znanstveno-raziskovalnim delom.

4. člen

Društvo je pravna oseba.

5. člen

Društvo ima svoj znak in pečat. Pečat je krog s premerom 3,5 cm, v sredini je znak društva, ob robu pa napis: DIATI-EMO Celje.

6. člen

Društvo deluje na načelih socialističnega samoupravljanja in javnosti.

7. člen

Društvo obvešča javnost o svojem delu z objavljanjem v tovarniškem glasilu Emajlirec, v drugih sredstvih javnega obveščanja, na občnih zborih, z dajanjem poročil organom upravljanja DO EMO.

8. člen

Finančno in materialno poslovanje društva nadzoruje SDK. Finančno in materialno poslovanje je dostopno javnosti. Društvo razpolaga s sredstvi, ki jih pridobiva od članarine članov in od dogovorjenega deleža, ki mu pripada od gospodarske koristi, ki je dogovorjen z DO EMO iz naslova inovacij.

II. UPRAVLJANJE IN ORGANI DRUŠTVA

9. člen

Organi društva so:

- občni zbor
- upravni odbor
- nadzorni odbor
- samoupravno sodišče

Ti organi imajo lahko pomožna telesa, ki jih sami imenujejo in jim določijo naloge. Mandatna doba organov je dve leti.

1. Občni zbor

10. člen

Občni zbor je najneposrednejša oblika upravljanja društva. Sklepi občnega zbora so obvezujoči za vse člane društva in vse organe društva.

Sestavljajo ga vsi člani in častni člani društva.

11. člen

Občni zbori so redni in izredni.

Redni občni zbor skliče upravni odbor društva najmanj enkrat v letu. Izredni občni zbor skliče upravni odbor društva po lastni presoji ali na zahtevo petine članstva ali na zahtevo nadzornega odbora in sicer v 30 dneh od prejema take zahteve.

12. člen

Vabilo na občni zbor je treba poslati pismeno vsem članom društva najmanj 7 dni pred zborom.

Vabilo mora vsebovati podatke o času in kraju zbora, dnevni red in potrebno gradivo.

13. člen

Občni zbor lahko razpravlja in odloča o vseh vprašanih iz delovnega področja društva, zlasti pa o naslednjih zadevah:

- voli predsednika društva
- sprejema pravila in druge splošne akte društva ter njihove spremembe in dopolnitve
- sklepa o dnevnem redu
- voli organe občnega zbora: predsedstvo, verifikacijsko, kandidacijsko komisijo, zapisnikarja in overitelja zapisnika
- izdaja navodila za delo organov društva
- sprejema delovni načrt društva za naslednje obdobje
- voli in razrešuje upravni odbor, nadzorni odbor in samoupravno sodišče
- odloča o pritožbah in ugovorih zoper odločbe upravnega odbora ali disciplinske komisije
- odloča o prenehanju društva ali združitvi
- odloča o višini članarine
- voli delegacijo za organe upravljanja in drugih organov
- volitve so lahko tajne ali javne
- voli častne člane društva

14. člen

Dnevni red občnega zbora predlaga upravni odbor.

Vsak član zbora ima pravico predlagati zadeve za dnevni red. Na izrednem občnem zboru se obravnavajo praviloma tista vprašanja, zaradi katerih je bil sklican, če občni zbor ne sklene drugače.

15. člen

Delo zbora vodi delovno predsedstvo, ki ga izvolijo udeleženci zbora. Delo občnega zbora začne predsednik društva in ga vodi do izvolitve delovnega predsedstva.

16. člen

Občni zbor prične z delom, ko je navzoča najmanj polovica članov. Če to število ni doseženo, se delo začne, ko je prisotno najmanj 10 članov.

Sklepi se sprejemajo z večino navzočih članov, in sicer na podlagi javnega glasovanja, če zbor ne odloči drugače.

17. člen

Če se odloča o spremembi pravil ali o prenehanju delovanja društva, je potrebno, da za to glasuje najmanj 2/3 navzočih članov.

Način glasovanja določi občni zbor, ko se glasuje o razrešnici organov društva, ne morejo o tem glasovati člani organov društva.

18. člen

O delu občnega zbora se piše zapisnik, ki ga podpišejo predsednik delovnega predsedstva in dva overitelja zapisnika.

2. Upravni odbor

19. člen

Upravni odbor opravlja organizacijske, upravne, administrativne in strokovno tehnične zadeve. Je izvršilni organ občnega zbora in opravlja zadeve, ki mu jih naloži občni zbor ter zadeve, ki po svoji naravi spadajo v njegovo delovno področje.

20. člen

Upravni odbor ima lahko največ 9 članov. Upravni odbor se konstituira takoj po izvolitvi, pri čemer voli iz svojih vrst predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika društva. Pri novi izvolitvi se izvoli najmanj tretjina novih članov.

21. člen

Upravni odbor predstavlja društvo pri vključevanju društva v samoupravni socialistični sistem, kot njegov sestavni del in v ta namen v imenu društva sodeluje z drugimi društvi DIATI, s krajevnimi skupnostmi, z občinsko organizacijo SZDL in sindikatom in SIS na način, določene v zakonu in s samoupravnimi predpisi teh organizacij. Funkcijo delegacije opravljajo tisti, ki jih pooblasti občni zbor in če to ni mogoče upravni odbor, vendar mora o tem poročati občnemu zboru brž, ko je to mogoče.

22. člen

Upravni odbor je za svoje delo odgovoren občnemu zboru.

23. člen

Člane upravnega odbora voli občni zbor za dve leti ni so lahko večkrat zaporedoma izvoljeni.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Vodilni funkcionarji društva (predsednik, podpredsednik, predsednik nadzornega odbora in disciplinske komisije) so lahko izvoljeni največ za dve mandatni dobi.

24. člen

V delovno področje upravnega odbora spadajo vse zadeve društva razen tistih, ki so pridružene občnemu zboru ali prenesene na druge organe društva.

Upravni odbor ima zlasti naslednje pristojnosti:

- izvršuje sklepe občnega zbora
- pripravlja predloge za delo društva
- odloča o finančnem in materialnem poslovanju društva
- pripravlja poročilo o delu društva
- pripravlja osnutke aktov ter njihove spremembe in dopolnitve
- upravlja z imetjem in o skladih društva, ter izvršuje njegove finančne obveznosti
- sklicuje občni zbor društva
- opravlja nadzor nad delom predsedstva
- opravlja druga dela med dvema občnima zboroma
- sprejema prijave za nove člane.

25. člen

Upravni odbor posluje na sejah, ki so vsaj enkrat na tri mesece. Sklepi so veljavni, če jih sprejema več kot polovica na seji prisotnih članov upravnega odbora. Posamezni član upravnega odbora lahko opravlja svoje delo samostojno le, če ga zato pooblasti občni zbor ali upravni odbor.

Upravni odbor je sklepčen, če je prisotnih najmanj 1/2 članov upravnega odbora.

26. člen

Na seji upravnega odbora se vodi zapisnik, ki vsebuje dnevni red in sklepe, po potrebi pa tudi rezultate glasovanja in ločena mnenja članov. Zapisnik podpišeta predsednik in zapisnikar.

27. člen

Predsedstvo društva sestavljajo predsednik, podpredsednik, blagajnik in tajnik društva.

28. člen

Predsedstvo vodi tekoče posle med dvema sejama upravnega odbora, pripravlja gradivo za obravnavanje na upravnem odboru in skrbi za izvajanje sklepov občnega zbora in upravnega odbora. Seje predsedstva sklicuje predsednik društva ali pa član, ki ga predsednik za to pooblasti. Zapisnik vodi tajnik društva.

29. člen

Predsednik predstavlja društvo kot družbeno organizacijo in pravno osebo ter ga zastopa pred organi oblasti, upravnimi organi in pred tretjimi osebami. V odsotnosti ali zadržanosti ga z enakimi pravicami in obveznostmi predstavlja predsednik.

Za društvo podpisuje predsednik ali od njega pooblaščen osebe.

3. Nadzorni odbor

30. člen

Nadzorni odbor ima tri člane, člani nadzornega odbora izvolijo izmed sebe predsednika, ki vodi delo odbora. Člani nadzornega odbora ne morejo biti hkrati člani upravnega odbora društva. Člani nadzornega odbora imajo pravico prisostvovati sejam upravnega odbora, pri čemer imajo posvetovalno pravico.

31. člen

Nadzorni odbor spremlja in nadzoruje finančno poslovanje društva in njegovih organov ter opravlja vse druge zadeve, ki mu jih poveri občni zbor. Najmanj enkrat letno mora nadzorni odbor pregledati poslovanje knjige, dokumentacijo ter blagajno društva. O svojih ugotovitvah seznanja upravni odbor. Na občnih zborih pa podaja poročilo o materialnem finančnem poslovanju društva med dvema občnima zboroma.

32. člen

Nadzorni odbor sprejema veljavne sklepe, če so prisotni vsi člani in če zanje glasujeta najmanj dva člana.

4. Samoupravno sodišče

33. člen

Samoupravno sodišče sestavljajo trije člani. Predsednika komisije izvolijo člani komisije. Samoupravno sodišče vodi disciplinski postopek in izreka kazni po disciplinskem pravilniku.

III. NAMEN IN NALOGE DRUŠTVA

34. člen

Namen društva je, da spodbuja in razvija inventivno, inovacijsko in raziskovalno-razvojno dejavnost v vseh njenih oblikah ter povezuje in usmerja dejavnost inovatorjev na svojem območju.

35. člen

Naloge društva so:

- sodelovati z organi samoupravljanja in oblasti ter z gospodar-

skimi in drugimi organizacijami pri pospeševanju inventivne dejavnosti in širše praktične uporabe inovacij v EMO,

- pospeševati znanstveno-raziskovalno delo v EMO,
- sodelovati z drugimi tehničnimi organizacijami in šolami zaradi razširjenja inventivnosti med mladino,

- organizirati strokovne sestanke, predavanja in druge oblike strokovnega izpopolnjevanja in izmenjave mnenj in izkušenj s področja inovacije,

- podpirati izdajanje in sodelovanje v strokovnih in drugih publikacijah,

- usmerjati dejavnost članov v strokovnem in političnem pogledu in razvijati kulturno in družbeno življenje med člani,

- zastopati strokovne in materialne interese svojih članov,
- izpopolnjevati splošno tehnično kulturo članov društva,

- sistematično spodbujati ljudi, da razmišljajo o tehničnih izboljšavah in drugih inovacijah kot neposrednem prispevku k večji produktivnosti dela,

- koristiti obstoječo tehnično literaturo,
- spremljati tehnični napredek stroke doma in v svetu,

- organizirati razna tekmovanja, razstave in podobne prireditve v lastni organizaciji in sodelovati na podobnih prireditvah, ki jih organizirajo sorodne organizacije,

- v inovacijski proces vključevati delavce z vseh področij, ki sodelujejo pri realizaciji inovacije, od nastanka dalje pa do realizacije v dohodku na tržišču.

Društvo v okviru svoje dejavnosti skrbi za uresničevanje družbene samozaščite v skladu z ustavo in z delovanjem vseh organiziranih socialističnih sil za zavarovanje naše socialistične samoupravne družbe pred vsemi vrstami in oblikami dejavnosti, ki spodkopavajo, ovirajo in ogrožajo njen razvoj. Pri tem se zavzema za podružbljanje in uresničevanje zasnove splošne ljudske obrambe ter družbene samozaščite, krepitev in razvoj varnostne kulture pri svojih članih, kar zlasti dosega s:

- preprečevanjem vsakršne dejavnosti v društvu, ki meri na spodkopavanje temeljev socialistične samoupravne z ustavo določene ureditve ali na drugačno protiustavno spremembo družbenopolitične in ekonomske ureditve,

- preprečevanjem vsakršne dejavnosti v društvu, ki meri na razbijanje bratstva in enotnosti ali enakopravnosti narodov in narodnosti SFRJ, na spodkopavanje svoboščin in pravic človeka in občana, zajamčenih z ustavo ali na razpihovanje nacionalnega, rasnega ali verskega sovraštva ali nestrpnosti,

- preprečevanjem vsakršne dejavnosti v društvu, ki meri na kazniva dejanja ali na spodbujanje h kaznivim dejanjem, kršitvam javnega reda ali na žalitev javne morale, ali je v nasprotju s socialistično humanostjo,

- razvijanjem socialističnega patriotizma in varnostne kulture, s pravočasnim seznanjanjem z vsebino, metodami in oblikami javnega in podtalnega delovanja sovražnih sil, ki imajo namen spodkopavati družbeno ureditev in zavirati naš samoupravni socialistični razvoj.

IV. PRAVICE OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI ČLANOV DRUŠTVA

36. člen

Vsak delavec DO EMO in občan, ki je delal v DO EMO in je v pokoju, lahko postane ob enakih pogojih član društva na način, določen v teh pravilih.

V društvo vstopi na ta način, da podpiše pristopno izjavo.

37. člen

Člani društva so redni in častni.

38. člen

Redni član je lahko vsak član kolektiva in upokojenec DO EMO, ki je registriran kot inovator v EMO in delavci, ki opravljajo delovne naloge s področja razvoja in raziskav.

39. člen

Članarina članov društva znaša 20 din na leto.

40. člen

Častni član društva lahko postane vsak član kolektiva in občan, ki je pomembno prispeval k razvoju inventivne dejavnosti kot ustvarjalec ali organizator. Častni član postane na predlog upravnega odbora z izvolitvijo na občnem zboru. Pred vpisom se preveri, če oseba, ki želi postati član, izpolnjuje pogoje za vpis.

Proti sklepu, s katerim se zavrne vpis v članstvo, ima prizadeta oseba pravico do pritožbe na upravni odbor in občni zbor društva.

41. člen

Pravice članov so:

- da dobi člansko izkaznico DIATI,
- da voli in da je voljen v vse organe društva,
- da je obveščen o problemih in delu društva,
- da sodeluje pri delu organov društva,
- da daje predloge in mnenja o vseh vprašanih, ki spadajo v pristojnost društva,

- da je pod enakimi pogoji deležen vseh pridobitev in ugodnosti, ki jih daje društvo svojim članom,

- da sodeluje pri vseh družbenih in strokovnih manifestacijah društva,

- častni član je glede pravic izenačen z rednim članom,

— da sprejema nagrade in pohvale za delo v društvu ter za dosežene uspehe.

42. člen

Obveznosti in odgovornosti člana so:

- da je vzoren inovator,
- da dela za uresničevanje ciljev in nalog društva,
- da aktivno sodeluje v delu svoje organizacije,
- da sodeluje na tekmovanjih in drugih prireditvah društva,
- da spoštuje pravila ter odločbe in sklepe organov DIATI,
- da z osebnim prizadevanjem in vzorom pripomore k uresničevanju programa društva,
- da se strokovno izpopolnjuje,
- da skrbi za opremo in druga sredstva, s katerimi razpolaga društvo,
- redni član postane z vpisom v društvo.

43. člen

Pravice in obveznosti članov organov društva so častne za svoje delo v organih društva, člani praviloma ne prejema plačila, le izredne dosežke in požrtvovalnost, ki jo člani pokažejo pri svojem delu, lahko upravni odbor prizna takemu članu ustrezno nagrado.

44. člen

Članstvo v društvu preneha:

- z izstopom,
- z izključitvijo,
- s smrtjo.

45. člen

Vsak član lahko ob vsakem času prostovoljno izstopi iz društva, če je prej izpolnil vse obveznosti in poda upravnemu odboru društva pismeno izjavo o izstopu.

46. člen

Izključen je lahko član:

- ki se ne ravna po pravilih društva,
- ki s svojim delom škoduje ugledu društva ali je pred sodiščem obsojen za nečastno dejanje,
- ki več kot eno leto ne plača članarine, kljub temu da je bil pozvan na to.

O izključitvi odloča disciplinska komisija, upravni odbor lahko samo predlaga disciplinski postopek. Zoper sklep o izključitvi je dopustna pritožba na občni zbor društva. Član, ki ne plača članarine za tekoče leto, ne more koristiti uslug, ki jih nudi društvo.

V. MATERIALNA SREDSTVA

47. člen

Viri materialnih sredstev so:

- članarina,
- dohodki iz neposredne dejavnosti društva in raznih prireditvev,
- dotacije,
- volila in darila,
- premoženje sklada društva,
- drugi dohodki,
- 1,5 % od čiste gospodarske koristi iz naslova inovacij DO EMO.

48. člen

Višino članarine določa občni zbor. Obseg in način uporabe sredstev se vrši po sprejetem predračunu za vsako leto.

49. člen

Materialno in finančno poslovanje društva se vrši po predpisih, ki veljajo za društva.

Odredbodajalec za izplačila in uporabo sredstev iz skladov je predsednik društva oziroma član, ki ga pristojni organ društva posebej za to pooblasti.

Upravni odbor mora vsaj enkrat na leto omogočiti pregled materialno-finančnega poslovanja.

50. člen

Materialno in finančno poslovanje mora biti v skladu s predpisi ki veljajo za društva ter z veljavnimi predpisi.

Materialna in finančna evidenca se opravlja po načelih blagajniškega in materialnega poslovanja.

51. člen

Finančno poslovanje društva se odvija prek žiro računa pri službi družbenega knjigovodstva. Blagajnik vodi finančno poslovanje društva po pravilniku o materialno-finančnem poslovanju. Denarna sredstva društva vodi blagajnik v blagajniški knjigi. Blagajnik poroča o finančnem poslovanju upravnemu odboru.

52. člen

Finančno in materialno listo podpisuje blagajnik in predsednik društva. Odredbodajalec je predsednik upravnega odbora, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik, ki ga določi upravni odbor.

VI. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

53. člen

Za kršitev pravil in drugih predpisov, neizpolnjevanja obveznosti in zlorabo pravic, se članu izreče disciplinski ukrep.

54. člen

Disciplinski ukrepi so:

- opomin, javni opomin, izključen iz članstva.
- Kaznovani član ima pravico do pritožbe neposredno višjemu organu.

55. člen

Člani organov društva so lahko odpoklicani po predlogu upravnega odbora, nadzornega odbora, samoupravnega sodišča ali 1/3 članstva, o odpoklicu odloča občni zbor. Odpoklic se izvrši po istem postopku kot izvolitev.

56. člen

Za škodo, ki jo člani povzročijo društvu, odgovarjajo po splošnih predpisih.

VII. PRENEHANJE DRUŠTVA

57. člen

Društvo preneha:

- če tako sklene občni zbor društva z 2/3 večino prisotnih,
- če mu pristojni organ prepove nadaljnje delo.

Formalni postopek v zvezi s prenehanjem delovanja društva uredi upravni odbor društva. Društvo preneha z delovanjem v skladu s 16. členom teh pravil.

58. člen

V primeru prenehanja društva se premoženje in dobroimetje prenese na DO EMO.

VIII. KONČNE DOLOČBE

59. člen

Pravila društva so bila obravnavana v OK SZDL, ki je dala svoje soglasje.

60. člen

V skladu s temi pravili ima društvo še naslednje splošne akte:

- pravilnik o knjigovodstvu.
- Splošni akti iz prejšnjega odstavka morajo biti sprejeti najpozneje v roku treh mesecev po sprejemu teh pravil.

61. člen

Pravila stopijo v veljavo z dnem, ko jih sprejme občni zbor društva.

Datum: 28. 6. 1979

Predsednik
občnega zbora

Predsednik
društva

Zakon o pravni pomoči

Pravna pomoč prispeva k zagotavljanju varstva ustavnosti in zakonitosti in s tem k uresničevanju z ustavo in zakonom določenih družbenoekonomskih in političnih odnosov ter na podlagi tega k varstvu svoboščin, pravic človeka in občana, samoupravljanja, družbene lastnine, samoupravnih in drugih pravic organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij.

Pravna pomoč je tako po tem zakonu dejavnost, ki je posebnega družbenega pomena.

Materialne in druge pogoje za pravno pomoč zagotavlja družbena skupnost oziroma občine, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge z zakonom določene družbene organizacije. Pravno pomoč se zagotavlja z organiziranimi oblikami pravne pomoči, bodisi kot službe pravne pomoči ali delovne skupnosti odvetnikov ali kot odvetniki, ki opravljajo odvetniško dejavnost z osebnim delom, samostojno kot poklic in imajo le-ti v osnovi enak položaj kot organizacije združenega dela. Službe pravne pomoči se oblikujejo kot delovne skupnosti ali pa se usta-

novijo kot delovne organizacije v skladu z zakonom o združenem delu.

Organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije lahko v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti zagotavljajo svojim delavcem pri uveljavljanju njihovih pravic, pravno pomoč. Pravna pomoč se zagotavlja delavcem v organizacijah združenega dela brezplačno za dajanje pravnih nasvetov in sestavljanje vlog, ko ti pred organi teh organizacij uveljavljajo svoje na podlagi dela pridobljene pravice.

(Nadaljevanje na 10. strani)

ZAKON O PRAVNI POMOČI

(Nadaljevanje z 9. strani)

Novost zakona je, da se na področju pravne pomoči uvaja svobodna menjava dela. Delavci v službah pravne pomoči, odvetniki posamezniki in delavci v delovnih skupnostih odvetnikov, pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela v skladu z zakonom o skupnih osnovah svobodne menjave dela in zakonom o pravni pomoči kot tudi s plačili za opravljanje posamične storitve pravne pomoči. Pravna pomoč se zagotavlja v temeljnih organizacijah združenega dela z neposredno menjavo dela z delavci v službah pravne pomoči, tako, da uporabniki in izvajalci urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti v svobodni menjavi dela s samoupravnimi sporazumi.

Pomembna novost zakona je, da delavci, ki opravljajo opravila in dajanja pravne pomoči za temeljne organizacije v sestavi delovne organizacije lahko oblikujejo v skladu z zakonom o združenem delu službo pravne pomoči kot delovno skupnost.

Zakon posebej poudarja načelo neodvisnosti in samostojnosti osebe, ki daje pravno pomoč pri dajanju pravne pomoči. Pravno pomoč se lahko daje le v skladu z ustavo, zakonom in samoupravnimi splošnimi akti ter z načeli socialistične morale. Hkrati pa je poudarjena dolžnost osebe, ki daje pravno pomoč varovati kot tajnost, kar ji je zaupal tisti, kateremu daje pravno pomoč. Slednje zadeva načelo in pravila, kodeksa etike oseb, ki dajejo pravno pomoč.

Poudarjena je tudi dolžnost dajanja pravne pomoči, kot tudi to, da se pravna pomoč lahko odredi le iz upravičenih razlogov, ki jih določa samoupravni splošni akt in zakon.

Odvetniki v službah pravne pomoči, v delovni skupnosti odvetnikov in odvetniki posamezniki se lahko odločajo, da bodo pretežno dajali pravno pomoč samo iz določenih pravnih področij in smejo iz drugih pravnih področij odkloniti pravno pomoč. Zakon tako uvaja specializacijo pravne pomoči. Oseba, ki daje pravno pomoč se ji prizna specialnost v določeni panogi prava, če izpolnjuje določene pogoje. V zvezi s tem mora odvetnik imeti pravno področje za katerega se je odločil označeno pri njegovem imenu v firmi oz. službe pravne pomoči, v imenu delovne skupnosti odvetnikov in pri imenu odvetnika posameznika.

Zaradi posebnega družbenega interesa in pomena soodločajo v organih upravljanja službe pravne pomoči predstavniki družbe oziroma delegati ustanoviteljev in uporabnikov pravne pomoči ter organi družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Ustanoviteljica službe pravne pomoči — družbenopolitična skupnost lahko v aktu o ustanovitvi določi, da služba pravne pomoči ne sme brez njenega soglasja spremeniti dejavnost, sedež, pogoje za dajanje pravne pomoči, kot tudi to, da je potrebno njeno soglasje za imenovanje individualnega poslovodnega organa.

Inovacije prinašajo napredek

Tehnika in tehnologija sta v svetu v nezadržnem razvoju. Kar je bilo pred nekaj leti še moderno, je lahko danes že zastarelo. Bitka za napredek v proizvodnji je izredno huda. To ni samo borba za več dohodka in boljši položaj na tržišču, pač pa često tudi za goli obstoj v čedalje hujši konkurenci. Kdor namreč ne sledi razvoju, se lahko prej ali slej znajde v hudih ekonomskih težavah.

To so razlogi, da tudi pri nas posvečamo inovacijski dejavnosti čedalje večjo pozornost. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da pri nas v EMO nismo na repu dogodkov in da so naši inovatorji prispevali že pomemben delež napredku podjetja. Prva dva predloga za izboljšave v proizvodnem postopku datirata že iz prvega leta po osvoboditvi, iz leta 1945. Do konca minulega leta pa statistika pove, da so delavci EMO v teh 34 letih prispevali skupno kar 895 predlogov, ki jih lahko uvrščamo med inovacije, tehniške izboljšave, tudi izume, racionalizacije in koristne predloge. Izrazi so se v tem obdobju spreminjali, tudi teža posameznih predlogov je različna, vsem pa je skupen isti cilj — prispevati svoj delež cenejši in večji proizvodnji, večji proizvodnosti dela in zmanjšanju naporov delavcev.

Kolikšno korist so v EMO navrgli vsi ti predlogi v povojnem obdobju, je težko reči, ker ni popolne evidence in ker se je spričo inflacije tudi vrednost denarja bistveno spreminjala. Znano pa je, da je po letu 1961 590 predlogov dalo okrog 17 milijonov din (1,7 milijarde starih din). Toda ta podatek je daleč preskromen ne samo zaradi inflacije pač pa tudi zaradi tega ker prihranek (ekonomsko korist) izračunavajo le za tri leta po začetku uporabljanja inovacije.

Malce bolj realen je pregled za zadnja štiri leta, ko so zabeležili naslednje rezultate:

Leto	Št. predlogov	Prihranek milijonov din
1975	42	2,56
1976	42	2,08
1977	49	2,00
1978	19	3,90

Po letu 1961 je za osvojene predloge plačalo podjetje inovatorjem 1,11 milijona din (novih), od tega v zadnjih štirih letih 660 tisoč din. Po veljavnem pravilniku dobijo sedaj predlagatelji odškodnino v višini 8 do 25 odstotkov čistega prihranka, ki ga da izboljšava ali koristen predlog. Pri večjih vsotah prihranka se lestvica odškodnine zmanjšuje.

Ali so sedaj morda že izčrpane možnosti za nove inovacije, izume in koristne predloge? Ne, še zdaleč ne, pravijo poznavalci razmer. Eden znanih inovatorjev je celo dejal, da je EMO kot stara tovarna in glede na značaj proizvodnje (predelavo kovin) prava zlata jama za nove in nove izboljšave. Možnosti so praktično neizčrpane, le vzpodbude bi moralo biti več.

Vsi, s katerimi smo se pogovarjali, so pritrdili, da je za inovatorje v EMO ugodna klima, da vodstva delovne organizacije v celoti podpira to dejavnost. Tudi nagrajevanje je danes že dosti boljše, čeravno nočemo trditi, da je že vse najboljše. Pač pa predlagatelji tehniških izboljšav in koristnih predlogov menijo, da je čas od danega predloga pa do njegove praktične uporabe v nekaterih primerih očitno predolg. To velja zlasti za primere, ko je potrebno izdelati orodja ali naprave.

Gre torej za to, da se moramo za uresničitev danih predlogov bolje organizirati in jih hitreje speljati v uporabo. Poleg tega, da ima EMO referenta za inovacije, so v tanamen letos storili že dva pomembna koraka. Konec junija so v EMO ustanovili društvo izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav, sklenili pa tudi ustanoviti posebno službo za vprašanja takoiimenovane industrijske lastnine, in sicer pri razvojnem sektorju.

V EMO so prepričani, da bo novo ustanovljeno društvo Diati, v katerega se je vključilo že 94 članov, s svojim delovanjem in povezovanjem inovatorjev ne samo mnogo prispevalo hitrejšemu reševanju problemov, ki se pri tej dejavnosti pojavljajo, pač pa dajalo tudi vzpodbudo za razmah te dejavnosti. Za predsednika društva so izvolili Miloša Pešca, strojnega inženirja in magistra poslovnih znanosti s področja marketinga, podpredsednik je Alojz Drogenik, tajnik Stanko Cocej in blagajnik Adolf Žvižej. Omeniti velja še to, da ima v EMO vsaka temeljna organizacija svojo komisijo za inovacijsko

dejavnost, skupno komisijo pa tudi na ravni delovne organizacije.

Za boljši pregled, koliko lahko lastna inovacijska dejavnost prispeva napredku podjetja, naj navedemo nekaj pomembnejših dosežkov iz zadnjega obdobja. V prvi vrsti velja omeniti, da so inovatorji Ivan Zavšek, Marjan Petelinšek, Edi Umek in Dimitrij Cerne prispevali izredno pomembne stroje za nanos notranjega emajla. Novi stroji so dali boljše kakovost, bistveno večjo produktivnost in druge koristi. Prihranek njihove inovacije v zadnjih treh letih znaša čez 3,7 milijona din, za svoj prispevek pa so dobili 510.000 din odškodnine.

Druga taka zelo pomembna inovacija je potujoča stanca z lastnim krmiljenjem za izsekovanje polčlenov za EMOTERM radiatorje. Alojz Drogenik je z njo odpravil velike težave, ki so jih imeli z uvoženim strojem, ki je povzročal velike zastoje v proizvodnji, dosti izmeta, ropot in drugo. Domač izdelak teče brezhibno, Drogenik pa je za ta svoj velik prispevek dobil 10.000 din nagrade, kar ni bilo veliko.

Nadalje velja iz zadnjega obdobja izpostaviti še tehniško izboljšavo Milana Kavčiča pri turbotorijih za kotle. Triletni prihranek so izračunali na 500.000 din, nagrada (odškodnina) pa znaša 70.000. Tudi Ferdo Šiban je s svojo tehniško izboljšavo pri loncih za pocinkana vedra prispeval za 200.000 din prihranka, dobil pa odškodnino v višini 30.000 din. Takih primerov bi seveda lahko našli še več, omenjamo pa jih le kot primer, kaj je mogoče doseči. Prepričani smo, da je v EMO še dosti delavcev in strokovnjakov, ki bodo v prihodnjih letih lahko še veliko prispevali k napredku svoje temeljne organizacije in svojega podjetja.

jv

Med malico je prilika za kratek klepet — marsikaj si imamo povedati. Tudi to je neke vrste vir informacij in izmenjava mnenj o inovacijah in drugih dogajanjih.

Družbena samozaščita

Živimo v času, ko se v svetu marsikaj dogaja. Dogodki so taki, ki smo jih lahko veselili, več pa je zaskrbljujočih. Ves svet je z velikim zanimanjem spremljal govor predsednika Tita na konferenci nevrščenih držav v Havani ter njen potek. Vrsta kriznih žarišč v svetu kaže, da moramo biti vedno pripravljeni za obrambo naše samoupravne, neodvisne in nevrščene domovine. Zato je tudi letošnje leto leto akcije pod naslovom »Nič nas ne sme presenetiti« (NNNP). Zato, da bi vsem našim delavcem in delavkam pomagali dojeti širino

MORALNA MOČ VSELJDSKE OBRAMBE

RAZREDNI značaj, skupne poteze v različnih moralnih teorijah, progresivni in perspektivni razvoj morale v vseljidski občeloški in brezrazredni družbi, to so osnovne značilnosti marksistične teorije o morali. To pomeni, da je morala vladajoča razreda tudi morala neke družbe. Engels je dejal, da bo resnična morala ki je iznad razrednih nasprotij, nastala resnična šele takrat, ko bodo premagana vsa razredna nasprotja v praktičnem življenju.

Socialistična morala, katere nosilec je delavski razred, je samo začetnik bodoče vseljidske, brezrazredne komunistične morale, ki je v socialističnem življenju in družbi zelo pomemben faktor, in se krepi vzporedno z razvijanjem samoupravnih socialističnih odnosov. Njen značaj, vloga in smisel v sodobni vojni je pomembnejši kot kdaj koli v zgodovini družbenega razvoja. V resoluciji X. kongresa ZKJ »ZKJ v borbi za mir, enakopravno mednarodno sodelovanje in socializem« je zapisano.

»Kljub vedno večjim naporom v borbi za mir, mednarodno sodelovanje in varnost na svetu, ima politika, ki se bori s pomočjo sile, še vedno močan vpliv na mednarodne odnose. Mnogi pereče svetovni problemi še vedno ostajajo nerešeni, v raznih krajih sveta pa so odprta vojna žarišča. Imperialistične sile se na vse načine borijo, da bi obdržale svoje ekonomske in politične položaje. Vojaške sile imajo danes res raznovrstna sredstva za pritisk in uničevanje, ki dosežejo nesluten obseg. Zaradi objektivno zmanjšane nevarnosti, da bi prišlo do atomskega spopada, so bolj pogoste lokalne vojne, še pogostejši pa so razni drugi pritiski, ki naj bi vsilili nasprotniku svojo voljo. Taka politika zadeva vse države, predvsem pa manjše in nevrščene, kar prinaša tudi stalno nevarnost, da pride do večjih svetovnih spopadov. Prav zato je danes nemogoče pričakovati zmago brez enotne in močne morale ljudstva, kar nam potrjujejo tudi bogate izkušnje iz NOV, o katerih pravi tovariš Tito: »Naše izkušnje so bogate v visoki zavesti borcev, v zavzetosti in zaupanju, v globoki vezi borcev, kot pomenkov, ki se zavedajo svoje moči, ki naredi armado, ki se bo-

koncepta in sistema splošnega ljudskega odpora, bomo objavili poučne članke, ki nam jih je poslal naš dopisnik oficir JNA Svetislav Nikolič. Ti sestavki so:

Moralna moč vseljidske obrambe,

Teritorialna obramba, Narodnoosvobodilni boj — vir izkušenj koncepta vseljidske obrambe in zaščite in

Planske organizacije in ljudska obramba.

Kot prvo objavljamo članek »Moralna moč vseljidske obrambe«.

ri za pravično stvar nepremagljivo. »Tudi Lenin je menil, da je končna zmaga odvisna od duha ljudskih množic, ki na bojišču preliva svojo kri. S tem se strinjajo tudi mnogi drugi vojaški teoretiki, znani komandanti iz druge svetovne vojne, čeprav je njihovo ideološko gledanje precej drugačno, ali pa celo nasprotno od Leninovega.

Moralno stanje armade je zame najvažnejši faktor v vojni. Brez močne morale vojakov ne moremo pričakovati zmage, čeprav so taktični in strategijski načrti dobri — je dejal angleški maršal Montgomery, znan vojskovodja v svojih spominih na drugo svetovno vojno. Podobno izjavo je dal tudi ameriški poveljnik Eisenhower, ki je dejal: »Moralni duh, predstavlja najvažnejši samostojni činitelj, ki jamči uspeh v vojni, ker vpliva na vse ostale dejavnike in gospodari na bojnem polju. Misel, da se vojno lahko dobi s pritiskom na gumb, je popolnoma zgrešena in nevarna, ter ima lahko psihološke, fizične in druge posledice.«

Kitajski general Asiao Huo, si razlaga pomen morale v vojni na podoben način: »Čeprav je postalo orožje in ostala tehnična oprema zelo močen dejavnik, je v moderni vojni odločilen človek, ne pa material. Čeprav je atomska bomba zelo pomembna, je še pomembnejša atomska morala duha.« »V povojnem naraščajočem razvoju tehnike in orožja, se je zahodna vojaška strategija sklicevala na dejstvo, da bo bodoča vojna, elektronike in tehnično opremljene armade, kar pa je zmota, saj so zapostavili najvažnejši faktor — človeka, prebivalstvo, ki se je razvilo kvalitativno in kvantitativno, kar bistveno vpliva na fizionomijo vodenja vojne.

Se večji pomen pa ima moralni činitelj v koncepciji SLO, v skupni, enotni samoobrambi. Temeljni motivi izhajajo iz podružbljanja obrambe, načina vodenja vsesplošnega ljudskega odpora, iz pestrega spektra dejstev, moči, načasno okupiranem območju.

Doktrina naše koncepcije SLO je postala v besedah in dejanju pomemben del v samoupravnih družbenih odnosih in vsakodnevni funkcijah družbenopolitičnega sistema. Da je ta rdeča nit

vtkana v vse pore našega družbenega življenja, koliko je ta moralna moč potrebna bolj kot kdajkoli prej, je zapisano v resoluciji X. kongresa ZKJ, kjer je poudarjeno: »Z uresničevanjem revolucionarnih misli in del tovariša Tita, v ustvarjanju in izgradnji SLO, ima ZKJ pomembno zgodovinsko nalogo in obveznost, da razvija obstoječe in ustvarja nove pogoje za razvijanje vseh subjektov v SLO. Z jasnimi idejnimi opredelitvami in akcijami, mora ZKJ mobilizirati in usmerjati družbene sile in zagotoviti njih enotno delovanje v obrambi in zaščiti. Nadaljnje podružbljanje nalog obrambe in varnosti je revolucionarni proces in trajni interes delavskega razreda, narodov in narodnosti Jugoslavije.«

Tudi moralna moč posameznika ni prirojena, marveč je rezultat vplivov družbe v kateri živi in se razvija, da bi postal zrel in odgovoren človek. Pripravljenost

KAKO SMO PRIPRAVLJENI NA AKCIJO »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«?

Akcija NNP traja celo leto, vendar bo vrh dogajanja 29. in 30. septembra, ko bodo vključene v akcijo hkrati vse strukture SLO občin in republike kot celote.

V soboto, 29. 9. 1979 bo težišče akcij na delovnih organizacijah, 30. 9. 1979 pa na krajevnih skupnostih.

V EMO smo pričeli s pripravami in dogovarjanjem že v juniju s krajevno skupnostjo Gaberje za akcije NNNP.

Drugi posvetovalni sestanek med OZD EMO in KS je bil v začetku meseca julija. Posvetovanje je temeljilo na delegatskem principu, tako da so vsi, ki sodijo v KS Gaberje, poslali na dogovarjanje delegate. Sledila je izdelava osnovne predpostavke in načrta za akcijo. Na osnovi predpostavke in načrta OZD EMO bodo TOZD izdelale lastne načrte in v njih opredelile specifičnosti, ki so prisotne v vsaki sredini glede na pomembnost objektov, stopnje zavarovanja, ogroženost idr. Na nivoju DO bodo vključene v akcijo specializirane enote CZ, na nivoju TOZD pa narodna zaščita, ker splošne enote CZ še niso formirane. Osnovno predpostavko in načrt za akcijo NNP so prejeli vsi odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v TOZD od IO OOS EMO, ki je nosilec akcije NNNP. V akcije bodo vključeni vsi zaposleni posredno in neposredno.

Sobota, 29. septembra je določena za delovni dan in nihče ne sme planirati dopusta.

Prav je, da odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v TOZD uredijo vse dokumente, ki služijo za aktiviranje in druge aktivnosti, ki bodo določene v načrtih.

Med najpomembnejše dokumente vsekakor sodijo: načrt o delovanju narodne zaščite, seznam pripadnikov NZ, seznam članov odbora za LO in DS, pozivnice za pripadnike NZ.

človeka da vloži vse svoje moči in znanje, ustvarjalnost v izpolnjevanju nalog, ne glede na žrtve, to se imenuje borbena morala. To je notranja gonilna moč človeka, ki se zaveda kakšnim nevarnostim se izpostavlja, ki gre brez strahu v boj, premaguje ovire, pri tem pa čuti svoj ponos, patriotizem in odgovornost do svojega naroda in domovine, pa čeprav za ceno lastnega življenja. To človekovo spoznanje, lastna presoja v svojih postopkih in duhovna energija, ki v odločilnih trenutkih premaga ves strah in nagone, to je borbena morala.

Naša zgodovina je bogata hrabrih podvigov, nadčloveških naporov naših borcev, ki so v NOV pokazali najvišjo možno stopnjo borbene morale. Tudi v bodoči vojni rabimo vojaka določenega profila, ki se zaveda za kakšne cilje se bori in, da je dostojen naslednik borcev, ki so v NOV dokazali, kako se bori mali narod, proti močnejšemu sovražniku in vaveznikom. To veliko človeško vrednost uvršča naš samoupravni socialistični sistem v prvi ešalon obrambne moči.

Na opravljanje dolžnosti v narodni zaščiti je lahko pozvan vsakdo, ki je predhodno prejel obvestilo, da je pripadnik narodne zaščite in je seznanjen z osnovnimi nalogami, ki jih pripadnik opravlja, ko je na dolžnosti.

Načrt fizičnega zavarovanja mora biti natančno in podrobno izdelan glede na pomembnost varovalnega območja, objektov, prostorov in naprav, ki se zavarujejo. Vsak pripadnik na dolžnosti mora sprejeti od načelnika NZ kratka razumljiva in nedvoumna navodila za opravljanje nalog na mestu zavarovanja v ustmeni ali pismeni obliki.

Na sejah odborov za LO in DS se je treba dogovoriti o poteku akcije že sedaj, da bodo nosilci in izvajalci pravočasno seznanjeni z nalogami. Drugi dan aktivnosti, ko bo težišče akcije slonelo na KS, pa delovne skupnosti in drugi ne bodo prenehali z aktivnostjo v smislu, da bomo v OZD EMO zagotovili zavarovanje po načrtih.

Sodelovanje med KS Gaberje, OZD EMO in LIK Savinja bo stalno 29. in 30. septembra v skladu z načrtom.

Ob akciji NNNP bomo stali pred preizkušnjo, koliko smo pripravljeni braniti, reševati in ščititi življenja in dobrine, ki smo jih doslej ustvarili s tem, da ob aktivnosti opravljamo disciplinirano redno delo in naloge na delovnih mestih kolikor je to mogoče normalno. Slednja ugotovitev je pomembna, da ne bi povzročali v naši delovni organizaciji ekonomske škode brez potrebe. Vestno, marljivo in disciplinirano delo pomeni večji dohodek, s tem pa tudi pripomoremo k večji socialni varnosti, gospodarski stabilnosti in navsezadnje lahko odmerimo večji del sredstev za materializacijo obrambnih priprav in družbeno samozaščito.

Letovanje v Crikvenici

V našem počitniškem domu je letos našlo svoje zadovoljstvo in počitek precejšnje število naših delavcev in delavk ter njihovih svojcev. Sodeč po številnih pripovedovanjih tistih, ki so preživeli deset dni v domu v Crikvenici, je bilo vse dobro in prav. Poleg počitka je bilo tudi razvedrilo in odlična hrana ter postrežba. V zvezi s tem sta nam poslala pismi tovarišica Marnikova in tovariš Janko Koštomaj, ki ju objavljamo.

Tov. Marnikova takole piše:

Kot upokojenka »EMO« sem se po dolgem času odločila, da tudi jaz koristim ugodnosti letovanja na morju v našem prijaznem počitniškem domu v Crikvenici. Bila sem z možem prvič na morju po moji upokojitvi v tem domu. Sicer to ni bilo moje prvo letovanje v Crikvenici, ker sem bila tu že prej kot aktivna delavka v »EMO«. Moram priznati, da se je med tem časom v domu mnogo spremenilo v boljše in še lepše bivališče.

No, da ne bom dolgovezila, naj povem, da smo dne 30. 6. zjutraj ob 4. uri odpotovali z našim avtobusom v smeri morja. Priključila sem se šele na Ootoku, ker sem invalid in nisem mogla tako zgodaj do tovarne. Potovanje je bilo kar v redu in v dobrem razpoloženju. V Ljubljani nas je malo vznevoljil počasen promet, po obnovljeni (delno) Prešernovi cesti. Tako smo pri tem polževem potovanju skozi Ljubljano zabili kar celih 50 minut. No, pa ta počasnost nam ni vzela dobre volje. Nadaljevali smo pot in okoli 10. ure prispeli na cilj »Crikvenico«.

Sprejem je bil nadvse prijazen in prisrčen. Razpored po sobah pa kmalu urejen tako, da je do kosila dobil že vsak svoje določeno bivališče. Za kosilo smo se zbrali v jedilnici. Seveda nas, ki smo šele prišli, je bilo kar malo sram, ker smo bili taki belčki proti tistim, ki so se že odpravljali na odhod domov. Ti so bili lepo zagoreli in zadovoljni. Te razlike so se drugi dan kar razblinile, ker smo bili na plaži sami novinci. Kopali smo se in nastavljali soncu, da bi čimprej zakrili svojo belino.

Drug idan našega bivanja se nam je pridružila skupina iz Češkoslovaške. Prvi dan smo se bolj nemo opazovali, pozneje pa je že steklo tovarištvo med nami. Kar nismo znali povedati z besedo, smo si pomagali pa z rokami. Seveda je to šlo tudi v obratni smeri. No, po nekaj dneh smo bili kar dobri tovariši v igri in pesmi.

Kaj naj rečem o tem letovanju v Crikvenici? Moram reči, da je bilo enkratno, veselo in družabno vse do kraja letovanja, ki je minilo skoraj prehitro.

Da je bilo res veselo in na visku zadovoljstva, je zasluga upravnika tovariša Peternela in pa ostalih požrtvovalnih in prijaznih članov tega malega kolektiva, ki je skrbel za nas. Moram laskavo priznati, da so se kuharic evedno potrudile pripraviti zajtrk, kosilo ali pa večerjo za vsakega dobrega jedca — gurmana. Hrana je bila okusna, obroki obilni in pestri. O kaki shujševalni kuri tu v Crikvenici ni bilo govora. Vse to je še bolj utrjevalo in pospeševalo naše dobro razpoloženje. Pri vsem tem pa ne smem pozabiti na prijazno postrežbo od neutrudne in vedno nasmejjane tovarišice Olgice, ki nam je postregla z vsemi dobrotami odlične kuhinje. Že na obrazu posameznika je znala prebrati želje. Vrtela in hitela je po jedilnici kot kak visoko kvalificiran gostinski delavec. Čeprav je bil kolektiv na nogah od zgodnjih jutranjih ur do pozne noči, ni bilo na njih opaziti kakega nezadovoljstva. Res enkraten kolektiv v počitniškem domu.

Kmalu je potekel čas našega letovanja v Crikvenici, posloviti smo se morali in še drugim, morja in sonca željnim tovarišem napraviti prostor.

Kaj naj rečem ob zaključku, edino to, da se že dolgo let nisem tako lepo imela kot letos v Crikvenici. Torej vsem, ki ste za nas skrbeli in nam to letovanje naredili lepo, to je upravniku in ostalemu osebju doma, prav iskrena

hvala. Želim si še več takih letovanj kot je bilo to. Vsem dopustnikom, ki so bili v II. izmeni, to je od 30. 6. do 10. 7. pa prav lep pozdrav.

Marnikova

Letos sem se prvič odločil za letovanje v počitniškem domu EMO v Crikvenici. Moja odločitev je temeljila na pripovedovanju tistih, ki so prihajali iz našega doma in pohvalili strežbo ter usluge, ki so jih bili deležni na letnem oddihu.

Ko sem odpotoval iz Celja, je močno deževalo in bil sem obložen z različnimi dežniki, puloverji, visokimi čevlji itd. Videti je bilo kot da se odpravljam v hribe ne pa na morje. Blizu Postojne je nehala deževati in nebo se je začelo jasiti. Razpoloženje se mi je takoj popravilo in postal sem prepričan, da mi dopusta na morju ne bo treba preživeti pod dežnikom. V Reki je že močno sijalo sonce in potegnil sem s sebe suknjič, pulover, majico in podobno »zimsko« opremo. Tako sem prispel v Crikvenico kot pravi turist — v kratkih rokavih in hlačah.

Po krajšem iskanju sem našel počitniški dom EMO in izlek svojo prtljago na teraso pred domom. Prijazno so me sprejeli in mi pokazali sobo, v kateri bom preživel svoj letni oddih. Bil sem zadovoljen s čisto, zračno sobo in mehko posteljo. Ker pa je bil ravno čas kosila, sem se odpravil v jedilnico. Z užitkom sem sedel za lepo pogrnjeno mizo, po vseh predpisih postavljenim je-

EMO in delavsko gibanje

Težko je opisati revolucionarni boj naših delavcev in delavk od ustanovitve tovarne pa vse do konca druge svetovne vojne. To je bil hud in neizprosni boj delovnega človeka za njegov vsakdanji kruh, boj proti zatiranju in izkoriščanju človeka po človeku. Naši očetje in matere so se tedaj spopadli z najhujšim kapitalističnim zatiralcem delovnega človeka. Niso se borili le za boljši kos kruha temveč tudi za človeka vredno dostojanstvo in kulturo.

Šele s prihodom tovariša Tita na čelo naše komunistične partije oziroma Zveze komunistov so se naši delavci in delavke začeli organizirati in neustrašeno boriti za svoj obstanek in za boljše kulturnejše življenje s kapitalističnim izkoriščevalcem, nemškimi priseljencem. Skupno z delavskim razredom Jugoslavije so v težkih okoliščinah izbojevali svojo svobodo, po kateri so več kot pol stoletja toliko hrepeneli.

Zavedam se, da ni mogoče v tako kratkem sestavku opisati vse trpljenje in gorje, ki so ga prestali naši delavci in delavke in da bi se o tem lahko napisala debela knjiga. Boj naših delavcev s kapitalizmom je prikazan le v glavnih obrisih in v spomin

vsem tistim, ki so se brezkompromisno borili za našo današnjost. Zlasti naj bo ta sestavek napisan v spomin tovarišu Francu Leskošku-Luki in njegovim zvestim delavskim zaupnikom, Petru Stantetu-Skali junaškemu borcu za zmago naše revolucije, tistim našim junaškim delavkam, ki so s svojimi telesi na tračnicah tvegale svoje življenje, da bi preprečile dovoz materiala v tovarno v času velike stavke, skratka vsem delavcem in delavkam, ki so se pod vodstvom naše Partije tako junaško borili za boljši jutrišnji dan.

Da je bil ta kratek prikaz delavskega gibanja v naši delovni organizaciji napisan gre tudi priznanje našemu glavnemu direktorju tovarišu Frančku Gazvodi, ki je dal pobudo in vsestransko pomoč z nasveti, da se mlajšemu rodu prikaže kako so se morali njihovi predhodniki boriti za svoj obstanek.

Letos poteka petinosemdeset let odkar je začela obratovati naša tovarna. Zgodovina njenega razvoja je tesno povezana s predvojnimi dogodki in delavskim gibanju v Sloveniji. Te dogodke bom poskušal prikazati tako kot so se odvijali predvsem pa v luči prebujajoče se proletarske zave-

sti slovenskega delavstva.

Težka je pot, ki jo je v boju za svojo svobodo in za svobodo vseh jugoslovanskih narodov prehodil delavski razred Jugoslavije. Če hočemo vsaj malo dojeti to pot, se moramo ozreti nazaj v zgodovino delavskega gibanja, katere del je tudi delavsko gibanje v naši tovarni, ki se je začelo že v prvem letu njenega obratovanja.

V drugi polovici osemnajstega stoletja se je začela industrija naglo razvijati, z njo pa tudi kapitalistični sistem, ki je izkoriščal nove izume za ustvarjanje ogromnega kapitala ki se je stekal v roke posameznikov. Nastajali so karteli, trusti in koncerni. Začel se je izvoz kapitala in razdelitev sveta med imperialistične sile. Kapital je bil varno plasiran le tam, kjer je upnik imel tudi politično oblast. Med imperialističnimi državami se je zaradi tega začela tekma za osvojitve dotlej svobodnih dežel.

Lenin, ki je najbolj temeljito proučil gospodarstvo in družbene odnose v devetnajstem stoletju in v začetku dvajsetega stoletja je označil imperializem kot »kapitalizem v štadiju razvoja, ko je zgrajeno gospodarstvo monopolov in finančnega kapitala, ko

je izvoz kapitala dobil izrazito pomemben položaj ko se je začela delitev sveta med mednarodne truste in je izvršena delitev sveta med največje kapitalistične dežele«.

S spremembami družbenega sistema je nastalo tudi delavsko gibanje, ki se je kljub brezobzirnemu zatiranju vladajočega kapitalističnega razreda vedno bolj razvijalo in krepilo. Delavstvo se je začelo organizirati v svoje organizacije in postajalo vedno enotnejše v boju za svoj obstoj in v boju proti izkoriščanju človeka po človeku.

Že leta 1868 je bila v Avstro-ogrski osnovana sekcija prve internacionale, toda njene organizacije so bile takrat še šibke, ker je bilo delavstvo še maloštevilno. Razvile so se kasneje vzporedno z razvojem industrije.

Pred prvo svetovno vojno je bilo delavstvo v bivši Avstro-ogrski monarhiji že dobro organizirano. Zaradi nizkega življenjskega standarda so takrat nastali veliki nemiri, ki pa so bili zaradi oportunističnega stališča nekaterih delavskih voditeljev slabo organizirani.

Slovenski proletarijat je nastal vzporedno z razvojem industrije v glavnem iz propadlih kmetov in obrtnikov. Ti ljudje, ki so prihajali iz podeželja so prinašali v tovarno religiozno in revolucionarno. S čedalje hujšim koriščanjem se je njihova revolucionarnost čedalje bolj

dilnim pribodom, na sredini pa vaza s svežim cvetjem. Postrežen sem bil takoj, brez čakanja in klicanja kot je navada v naših hotelih. Najprej sem seveda dobil juh, ki jo sicer sploh ne jem. Kljub temu pa sem poizkusil in pojedel kar dve porciji. Glavno jed sem z očmi požiral že kar s serviranega vozička, čeprav sem vse prej kot dober jedec. Ko pa je prišla na vrsto sladica sem omagal in si odpel pas. In takšna je bila hrana celih deset dni mojega letovanja. Opazoval sem ljudi okrog sebe in videl, da se kuhinji glavne kuharice Kristine nihče ne more upreti. Appetit nam je odprla seveda tudi hitra in prijazna postrežba. Dnevni red v domu je bil zelo toleranten. Zajtrk, ki je na primer trajal od sedme do osme ure, si lahko dobil tudi ob desetih in to po izbiri. Če je kdo po nesreči kaj razbil, je strežno osebje brez besed počistilo in nihče ni bil slabe volje. Komur pa se je zdelo, da ima po obilnem obroku še nekaj prostora v trebuhu, je lahko dobil »repete«.

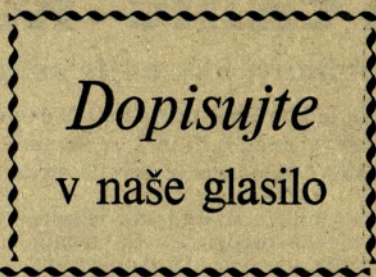
Dnevi so tako hitro minevali in približal se je zadnji dan letovanja. Odpravil sem se na zadnjo »zaključno« večerjo v domu. Presenečen sem obstal ob vhodu jedilnice. Mize za večerjo niso bile postavljene v jedilnici, ampak na terasi pred domom. Slavnostno so bile pogrnjene in poleg jedilnega pribora je bil na vsaki šopek svežih nageljnov, poleg njih pa še sokovi, vino in radenska. Vsi dopusniki smo slavnostno in nezaupljivo pogledovali to svatovsko pripravljeno omizje. Šele na povabilo upravnika doma smo se ojunčili in posedli okrog mize. Ko smo bili vsi zbrani zaključna večerja malo boga-

tejša in oplemenitena z osvežilnimi pijačami, kar nam je omogočilo osebje počitniškega doma in sindikalna organizacija EMO. In res so takoj za tem začeli na mizo prihajati, različni, čepavčiči in podobne dobrote z roštilja. Slastno smo jedli in kdor je hotel je še dobil. Razpeloženje se je dvignilo in poslovilna večerja se je zavlekla pozno v noč. Ob prijetni glasbi z magnetofonskega traku smo se zavrtili, vmes pa sodelovali v raznih šaljivih igrah, ki nam jih je pripravilo osebje doma.

Naslednji dan smo se vsi poslovili od osebja doma s prijetnim občutkom in prepričanjem, da bomo še prišli.

Prepričan sem, da lahko v imenu vseh, ki so letos preživeli svoj oddih v našem domu v Crikvenici, izrazim pohvalo vsemu osebju počitniškega doma. Posebej pa še kuhinji glavne kuharice tovarišice Kristine, neutrudljivi in vedno nasmejani postrežbi tovarišice Olge in dobri organizaciji upravnika tovariša Peternele. Upam, da bomo tako zadovoljni tudi naslednje leto.

Koštomaj Janko

Dopisujte
v naše glasilo

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se prav iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavcem in sodelavkam iz splošne službe za izkazano tovarištvo, pozornost in lepo darilo, ki me bo vedno spominjalo nanje.

Tako mojim sodelavkam in sodelavcem kakor tudi vsem članom delovne organizacije EMO želim mnogo gospodarskih uspehov v tekočem jubilejnim letu, da bi ga zaključili z dobrim rezultatom v zadovoljstvo vseh zaposlenih in celotne naše samoupravne družbe.

Anton Košec

ZAHVALA

Ko sem se po dolgih letih dela v naši delovni organizaciji poslovil od mojih sodelavcev in sodelavk ter odšel v pokoj, čutim tovariško dolžnost, da se iskreno zahvalim zlasti sodelavcem in sodelavkam iz delovne skupine materialno skladišče, nabava in transport kot tudi dobrim tovarišem in prijateljem iz orodjarne in strojnega oddelka za pozornost, ki so mi jo izkazali ob mojem odhodu.

Iskrena hvala za lepo darilo, ki mi bo drag spomin na vse moje sodelavce in sodelavke.

Moja zahvala velja tudi društvu ljudske tehnike EMO — strojnemu krožku — za pozornost in darilo.

Ob letošnjem jubilejnim letu želim vsem delavcem in delav-

kam naše delovne organizacije mnogo delovnih zmag, tako da bi zaključili tekoče leto z najboljšim gospodarskim uspehom.

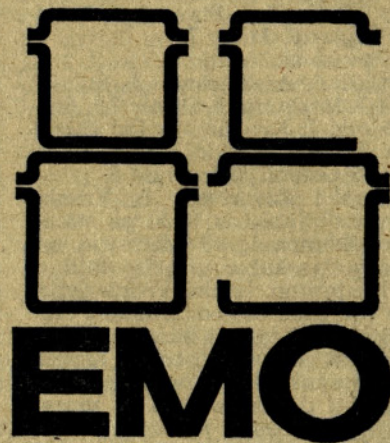
Ignac Mlakar

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj sem bila prijetno presenečena zaradi velike pozornosti mojih sodelavcev in sodelavk v TOZD TOBI in se jim za tovariško pozornost ter lepo darilo, ki mi bo ostalo drag spomin nanje, prav iskreno zahvaljujem.

Vsem delavcem in delavkam TOZD TOBI in celotne delovne organizacije EMO želim mnogo uspehov pri delu v tem jubilejnim letu, kakor tudi mnogo razvedrila in osebnega zadovoljstva ter družinske sreče.

Jožica Sauperl

stopnjevala in se oblikovala v organizirano dejavnost. Leta 1871, triindvajset let pred ustanovitvijo tovarne, je bila v Sloveniji prva stavka, v kateri so stavkali krojaški pomočniki. Zavest delavskega razreda se je v tej dobi na Slovenskem čedalje bolj krepila tako, da so slovenski delavci že leta 1890 zahtevali osemurni delavnik ter enako in splošno volilno pravico.

Dve leti po ustanovitvi tovarne — leta 1896, je bila na Slovenskem ustanovljena jugoslovanska socialdemokratska stranka (JSDS), ki naj bi zajemala vse ozemlje južnih slovanov v avstrijski polovici monarhije.

Tuj gospod pride v Celje

Ob koncu devetnajstega stoletja je bila industrija na Slovenskem v glavnem v rokah nemških kapitalistov. Ti so prihajali v slovenske dežele in neusmiljeno izkoriščali slovenskega delavca.

Leta 1893 se je pojavil v Celju neki tuj gosposki človek. Bil je v najkrepkejših letih in na videz zelo preudaren in odločen. Obiskoval je tedanje nemške veljake v Celju in jim razlagal svoje načrte. Teh ni bilo treba posebej prepričevati, če je šlo za doselitev novega Nemca v lepo slovensko mesto Celje. Obljubili so mu vso pomoč in mu izrekli celo priznanje za njegovo prizadevanje.

Tujec je bil Adolf Westen, doma iz Luttrighausena v Westfaliji. Mož ni živel v svojem rojstnem kraju, pač pa je več let prebival v Knittelfeldu na Gornjem Štajerskem. Tamkaj je njegov stari stric Hardt imel tovarno emajlirane posode, on pa je bil kot njegov nečak trgovski potnik, poln trgovskega duha, zanesljiv in uspešen v vsakem poslu.

Samoljubni Adolf Westen pa ni hotel biti le trgovski potnik in si je vroče želel samostojnosti, da ne bi bil odvisen od strica, da bi delal sam zase in si ustvarjal svoj kapital. Kot trgovski potnik je dobro vedel, da ima proizvodnja emajlirane posode lepo prihodnost. Na Balkanu in še dalje na vzhodu takrat ni bilo še take tovarne, ki bi izdelovala emajlirano posodo, ki je bila potrebna povsod in vsakomur. Italija in dežele onkraj sredozemskega morja so bile obetajoče tržišče, prav tako pa tudi Rusija. Skratka, ponujala se je neizčrpana prodaja in velikanški dobiček.

Adolf Westen je ogledoval zemljevid in prst mu je obstal tam kjer je pisalo »Cilli« (Celje). Skozenj je tekla mednarodna proga Dunaj—Trst in železniška proga iste relacije. Tik ob mestu pa se je vila lepa in ponosna reka Savinja. Od Celja so vodile poti na vse kraje sveta, Trst, Reka, Zagreb, Beograd, Solun, Carigrad

in dalje v širni svet. To je bil kraj kot nalašč za postavitev tovarne.

Možak je bil preudaren poslovni človek — kapitalist in je dobro vedel, da mu bo podjetje uspelo, če bo čim bližje tržišču, obenem pa se je zavedal, da stoji na trdnih tleh, verujoč v tedanjo nemško oblast. Westen je vedel, da smer njegovih trgovskih težnj poteka vzporedno s širjenjem političnega in gospodarskega pritiska nemškega cesarstva na vzhod, pri čemer mu je Avstro-ogrsko poslušna zaveznica in pomočnica. S takšnimi močnimi stremeljenji uskladiti lastno podjetnost pa je pomenilo zagotovljen uspeh.

Celje ali kot so ga Nemci imenovali »Cilli«, ki je imelo tedaj 6500 prebivalcev je ta nemški gospod izbral za sedež svojega podjetja.

Pri njegovi odločitvi pa je bilo važno tudi to, da je bila v neposredni bližini železarna Štore ter rudniki: Laško, Zabukovica, Velenje, Hrastnik in Trbovlje. V bližnji okolici pa se je kar sama ponujala cenena delovna sila, ki je bila takrat še navezana na kmečko zemljo in v svojih zahtevah zelo skromna.

Na območju tedanjega Celja sta bili takrat dve občini. Celjsko mestno občino so imeli v rokah Nemci, okoliško občino pa Slovenci. Adolf Westen se je odločil, da zgradi svojo tovarno v

Gaberju, ki je spadalo pod slovenski občinski odbor. Mestna občina je bila preveč stisnjena za postavitev tovarne. Za Westna pa je pomenilo postaviti tovarno na tla slovenske zemlje velik uspeh, saj je vedel, da bodo tovarno vodili priseljeni Nemci in se bo na ta način utrjevalo nemško prodiranje proti Jadranu. Moč kapitala bo osvajala gospodarsko in s tem tudi politično. Tudi preprosti občinski možje okoliške občine so mu izrekli hvaležnost kot tujemu gospodu, saj bo zaposloval domače ljudi vsaj za težja dela, poleg tega pa bo tudi del svojih davkov plačal občini.

Za podjetnega moža ni bilo nobenih ovir in je z lahkoto uspeval. Kupil je prostrano zemljišče po zelo nizki ceni tako, da je v naslednjih letih lahko brez ovir večal svojo tovarno. Vedel je, da bo moral biti začetek skromen in da bo iz čedalje večjih dobičkov rastle novo podjetje. Raztegovalo bo svojo trgovsko mrežo in kopicilo ogromno bogastvo v lastnikovih rokah.

Vse te račune je delal Nemeč s hladno pametjo in ni bilo moč goče predvideti niti enega dejstva, ki bi utegnulo oteževati uresničenje širokopoteznih načrtov.

Lastnik je bil star tedaj 44 let, ko si je v Gaberju zgradil najprej majhno delavnico, ki je pričela delati le v neznatnem obsegu.

ŠPORT IN REKREACIJA

Nogomet

V super finalu prijateljskega nogometnega srečanja 22. 8. 1979 na stadionu Olimpa v počastitev 85. obletnice DO EMO med domačo ekipo EMO Vzdrževanje in DO Zavarivač iz Vranja, je bila več kot prijateljska.

Križan, junak srečanja. Vzdrževanje : Zavarivač Vranje SR Srbija 5:0 (2:0). Stadion Olimpa, gledalcev nekaj manj kot 100. Vremé lepo, teren dobro pripravljen za igro. Sodnik Ivančič Hija.

Strelec 1:0 Šabič (7), 2:0 Perkovič (28), 3:0 Gajič (57), Šabič 4:0 (64), Hrvačanin 5:0 (78).

Vzdrževanje, EMO Celje: Križan 9, Hrvačanin 8, Odlazek 7,5, Krajšek 7,5, Perkovič 8, Srečko 7,5, Gajič 8, Plavčak 8, Šabič 9, Brglez 8, Milec 7.

Zavarivač Vranje: Gaič 6, Arslanović 6,5, Stamenić 7, Modronja 8, Drinić 7,5, Stanojević 7, Krivdić 7,5, Ilič (Korića 50) 6, Đorđević 7, (Stanković 30), 6 Golubić, 5,5, Đrkić 5.

Igralci Zavarivača iz Vranja svoje obljube, da bodo na stadionu Olimpa igrali ofenzivno na zmago, vsekakor niso izpolnili.

Nasprotno, igralci Vzdrževanja so v izredno ostrem tempu, z vsemi svojimi igralci nenehno ogrožali gol gostov. Gostujoči igralci so poskušali iz kontra napada ogroziti danes dobrega in zanesljivega vratarja Križana. Rezultat 5:0 vsekakor ni odsev dogodkov na igrišču, kajti bilo je nekoliko lepih priložnosti, ki jih napadalci Zavarivača niso znali izkoristiti. Ilič je v peti minuti z desne strani s preciznim strelom poslal žogo v kazenski prostor domačih, svojemu dobro postavljenemu Đokiću, ki je bil v idealni poziciji, da doseže vodstvo. Križaj se mu je vrغل pod nogo in akcija je propadla. Križaj žogo takoj pošlje čez polovico igrišča, do levega krila Plavčaku, sledil je strel pred kazenski prostor gostov do desnega krila Gajića, okroženega z dvojico obrambnih igralcev, s preigra-

vanjem se poskuša osvoboditi svojih čuvajev, nad njim je narejen prekršek, sledi prosti strel s približno 18 metrov.

V 7 minuti 1:0 za domače.

Gonilna sila napada domačih Šabič izvaja prosti strel, zalet topovski, dobro odmerjen udarec čez živi zid v sam zgornji desni kot Gajičevih vrat. Polnih pet minut po vodstvu domačih, gosti poskušajo ogroziti vrata Križaja, njihove akcije so se končale na robu šestnajstmetrskega prostora. 11. minuta, priložnosti za goste, Đorđević in Stanković sta izmenjala dvojni pas, žoga je že v kazenskem prostoru domačih, Krajšek kratko odbije žogo izven kazenskega prostora do desnega krila gostov Iliča, Ilič takoj žogo pošlje nazaj v kazenski prostor pred levega branilca domačih Odlazeka, temu je spodrsnilo, da je pri padcu igral z roko. Sodnik je kazal na belo točko, 11 metrovka. Udarec z bele točke izvaja levi branilec Stanković, zalet, udarec, žoga je šla za nekaj centimetrov poleg desne statve v kot.

Po neuspelem udarcu z bele točke, je sledila prava kanonada domačinov, ki je dosegla višek med 12. in 24. minuto. Ko so igralci domačinov povsem prevzeli vse niti v svoje roke in prisilili goste v obrambo.

Med tem časom domači zapored streljajo kot tri kote. Mreža Gajića se vendarle ni zatresla. V 25. minuti Stamenić izbije žogo iz kazenskega prostora do Drinića, ta pa takoj do Đorđevića. Med tem časom levo krilo Krivdić prodre v kazenski prostor domačih, Đorđević mu takoj pošlje žogo 2 do 3 m pred gol črto, udarec Krivdića je bil tako slabo izveden, da je žoga šla visoko čez vratnico, to je bila stoodstotno neizkoriščena priložnost.

V 28. minuti 2:0 za domače. Danes najbolj zanesljivi srednji branilec Krajšek, zaustavlja napad gostov, pošilja žogo do Gajića, ta pa vole udarcem v kazenski prostor gostov. Na to

žogo skače levi branilec domačih, Perkovič, visok skok, udarec z glavo, poleg desnega branilca in in vratarja gostov zatrese mrežo. Do konca prvega polčasa je bila bolj izenačena igra obeh nasprotnikov.

Slika na igrišču se ni spremenila niti v drugem polčasu. Domačini so še naprej igrali agresivno in hitro, gostje pa povsem nezbrano in nenevarno.

V 57. minuti je eden od boljših igralcev Gajič prejel uporabno žogo z desne strani od Brgleza in močnim strelom iz obrata po sredini dosegel 3. zadetek. Zadnjo resno priložnost za zadetek so imeli gostje v 60. minuti, ko je strel Golubića s petih metrov, vratar Križan izboksal, žoga je zadela vratnico in se odbila v polje do desnega branilca domačih Hrvačanina, ta pa do Perkovića, Perkovič do Brgleza, Brglez do Šabića, Šabič do Mileca, kateri se poskuša s preigravanjem osvoboditi enega in drugega branilca, ni mu uspelo. Nasprotni

napad gostov v 64. minuti je zaustavil levi branilec Odlazek, žogo pošilja do prostega Brgleza tako, da je neovirano prebil v kazenski prostor gostov, podal Šabiću, kjer je preigral še branilca Arslanovića in dosegel 4. gol. Gosti poskušajo s solo akcijami s preigravanjem doseči častni zadetek, vendar jim to ne uspe. Konec tekme pripada domačemu moštvo.

Hrvačanin doseže peti zadetek v 78. minuti in postavlja končni rezultat. Rumeni karton zaradi nešportnega obnašanja dobi igralec domačih Gajič, sicer pa je bila tekma športna. Sodnik je opravil svojo nalogo z majhnimi napakami, kar pa ni vplivalo na rezultat.

Trenerji so po tekmi izjavili: trener Stojković — Škarić (Zavarivač Vranje): »Razlog visoke izgube je v slabi kondicijski pripravljenosti in v neuigranosti ekipe. Srečanje je bilo borbeno in športno. Domačim čestitamo za doseženo zmago.«

Tekme kovinarjev

Kovinarji Slovenije so tekmovali v Celju

Celje je bilo letos prireditelj 3. delovnega tekmovanja kovinarjev Slovenije. V dneh 6, 7. in 8. septembra se je pomerilo med seboj 205 slovenskih kovinarjev v devetih strokah.

Na tehnični srednji šoli je tekmovalo 26 orodjarjev, 27 ročnih obločnih varilcev, 18 plamenskih varilcev, 25 varilcev v atmosferi CO₂ in 18 varilcev v zaščiti argona. V Železarni Store je tekmovalo 25 livarjev in 30 strugarjev. V Zrečah pa se je med seboj pomerilo 18 brusilcev in 20 rezalcev.

Otvoritvene svečanosti se je udeležil tov. Franc Leskošek-Luka, predsednik RS Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner in drugi ugledni gostje, ki so si kasneje to delovno tekmovalno vzdušje tudi z zanimanjem ogledali. V dneh te velike prireditve kovinarjev Slovenije smo Celjani pripravili tudi posvetovanje o inventivni dejavnosti in razstavo inovacij.

Delovnega tekmovanja se je udeležilo tudi 5 članov naše delovne organizacije, ki so nas dostojno zastopali, čeprav smo jim pred tekmovanjem posvetili zelo malo pozornosti. Za tekmovalca kovinarja je tekmovanje med najboljšimi kovinarji v republiki zelo velika obremenitev in odgovornost. Na takšni prireditvi mora namreč javno pokazati svoje sposobnosti in se v primeru neuspeha izpostaviti kritiki nerazumevajočih sodelavcev, včasih pa tudi predpostavljjenih. Vse to zahteva od tekmovalca zelo veliko zaupanja v lastne sposobnosti, saj ne zastopa samo sebe, temveč tudi delovno organizacijo, v kateri dela. Takšno zaupanje v svoje sposobnosti pa mora dokazovati v tekmovalnem vzdušju in časovni stiski, kar vsekakor ni lahka naloga, saj končni izdelek ocenjujejo strokovnjaki iz inštitutov in

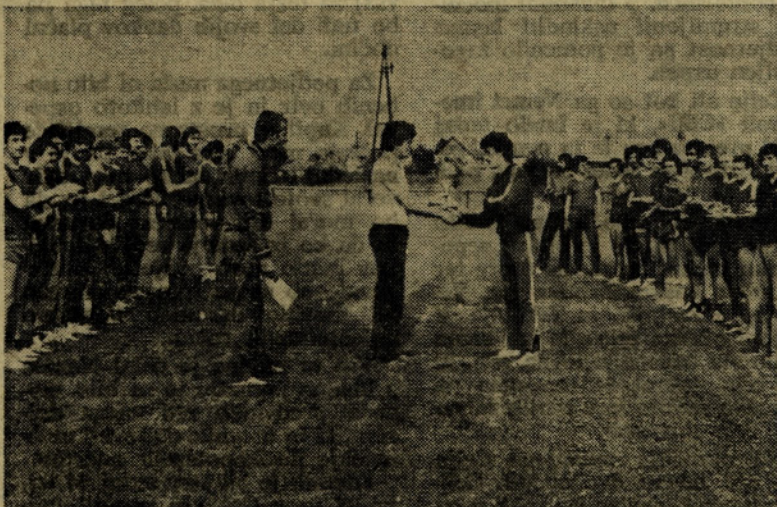
delovnih organizacij. Zaradi tega velja iskrena čestitka vsem petim udeležencem, saj so s svojo uvrstitvijo v zgornjo polovico tekmovalcev dokazali, da imamo dobre delavce.

Med orodjarji sta nas zastopala tov. KOS Rado (8. mesto) in tov. JAZBEC Alojz (13. mesto), kar je za mladega orodjarja odlična uvrstitev. V varjenju v CO₂ sta tekmovala tov. Ivan BELINA (7. mesto) in veteran Franc LEBAN (14. mesto) oba iz TOZD Emokontejner. Na odlično 6. mesto pa se je uvrstil mlajši varilec iz orodjarne tov. Marjan CESAR, ki je tekmoval v varjenju v zaščiti argona. Ta uspeh je toliko večji, ker so bili izdelki znatno boljši kot lani na zveznem tekmovanju kovinarjev v Beogradu.

Takšna tekmovanja kovinarjev nimajo namena iskati nekih »idolov« v svoji stroki, temveč je to medsebojno srečanje najboljših, da v svoji stroki pokažejo, kaj zmorejo, strokovne in ocenjevalne komisije pa dobijo pregled o sposobnosti delavcev v kovinski industriji.

Svečan zaključek te, za industrijsko Celje velike in organizacijsko zelo zahtevne prireditve je bil na Gričku. Tekmovalci, komisije in organizatorji so ob lepem in sončnem vremenu prisostvovali podelitvi praktičnih nagrad najboljšim ter priznanja vsem tekmovalcem. Vsi udeleženci III. tekmovanja kovinarjev so se sproščeno in zasluženo okrepčali ter s prijetnimi vtisi s tega tekmovanja kovinarjev zapustili Celje — mesto gostitelja.

Alojz Drogenik

Prijateljski stisk rok in »velika« tekma se je pričela.

Športna dejavnost ob 85-letnici EMO

Izvedeno je bilo:

— Tekmovanje v šahu — ponedeljek, 20. 8. 1979: sodelovalo je 8 ekip s 30 tekmovalci, odigrali so 28 tekem.

— Tekmovanje v odbojki — torek, 21. 8. 1979: sodelovalo je 6 moških in 2 ženski ekipi s 50 tekmovalci, odigrali so 7 tekem.

— Tekmovanje v kegljanju — sredo, 22. 8. 1979: sodelovalo je 9 moških in 3 ženske ekipe z 72 tekmovalci, odigrali so 4 tekme.

— Tekmovanje v košarki — četrtek, 23. 8. 1979: sodelovalo je 5 ekip s 53 tekmovalci, odigrali so 6 tekem.

— Tekmovanje v malem nogometu — petek, 24. 8. 1979: sodelovalo je 8 ekip z 62 tekmovalci, odigrali so 9 tekem.

— Rekreativno tekmovalstvo v pikadu — sobota, 25. 8. 1979: sodelovalo je 38 tekmovalcev in 15 tekmovalk.

— Rekreativno tekmovalstvo v skakanju v vrečah: sodelovalo je 19 tekmovalcev in 7 tekmovalk.

— Rekreativno tekmovalstvo v streljanju: sodelovalo je 16 tekmovalcev in 8 tekmovalk.

— Rekreativno tekmovalstvo v vlečenju vrvi: sodelovalo je 7 ekip s 35 tekmovalci, odvlekli 7 tekem.

Vseh tekmovalcev se je udeležilo 43 ekip s 415 tekmovalci, odigrali pa so 61 tekem.

REZULTATI TEKMOVANJA

Šah:

1. TOBI, 2. DSSS, 3. VZDRŽEVANJE, 4. EMAJLIRNICA, 5. ERC, 6. KONTEJNER, 7. RADIATORJI, 8. ORODJARNA.

Odbojka:

1. TOBI, 2. KOTLI, 3. DSSS, 4.—6. ORODJARNA, VZDRŽEVANJE, KONTEJNER-ODPRESKI.

Ženske: 1. EMAJLIRNICA, 2. DSSS.

Kegljanje:

1. ORODJARNA, 2. DSSS, 3. TOBI, 4. EMAJLIRNICA, 5. VZDRŽEVANJE, 6. KONTEJNER, 7. ERC, 8. KOTLI, 9. ODPRESKI.

Ženske: 1. EMAJLIRNICA, 2. DSSS, 3. ERC.

Košarka:

1. KONTEJNER, 2. VZDRŽEVANJE, 3. KOTLI, 4. ORODJARNA, 5, DSSS.

Mali nogomet:

1. VZDRŽEVANJE, 2. KONTEJNER, 3. ORODJARNA, 4.—6. DSSS, RADIATORJI, KOTLI, 7.—8. SUROVINSKI, TOBI.

PRIZNANJA

Zmagovalne ekipe v športnih tekmovalstvih so prejele pokale, drugo in tretje uvrščene pa diplome. V rekreativnih tekmovalstvih so pa dobili najboljši praktične nagrade in sicer reklamne izdelke EMO.

OCENA

Športno rekreativni del je v celoti zelo uspel. Sodelovali so delavci EMO iz vseh TOZD. V tekmovalnem delu so sodelovale ekipe Vzdrževanja, DSSS, Kontejnerjev in Orodjarne v vseh panogah, TOBI je manjkal samo v eni, Emajlirnica, ERC in Odpreški v treh, Surovinski in Radiatorji pa sta se udeležila samo v eni panogi. Predvsem je graje vredna neresnost TOZD Radiatorji, ki je v razvoju rekreativne dejavnosti v EMO med prvimi.

Rekreativni del ni v celoti tako uspel, kot je bilo predvideno, vzrok slabo vreme in nemogoč teren za izvedbo aktivnosti. Vendar, če upoštevamo te okoliščine, je vseeno uspešno dopolnil celoten program. Zelo koristno je bilo, da so tekmovalci dobili sendviče, ter osvežilne pijače. To moramo vedno v bodoče upoštevati.

Emil Gregorčič

Izlet planincev na Sonnblick

V letu 1978 je PS organizirala izlet na Sonnblick, to je v sosednjo Avstrijo. Izlet je lepo uspel in zanimanje za te vrste izletov je bilo letos še bolj prisotno. Zato si je odbor P S zadal nalogo da letos organiziramo izlet na Sonnblick, ki se nahaja v Visokih Turah, kjer se vrstijo tudi vsi najvišji vrhovi Avstrije. Ker pa je izlet atraktivne narave, nadmorska višina, inozemstvo itd., z udeležbo ni bilo problemov. Tako smo kmalu imeli 45 prijavljenih, ki so bili pripravljeni in tudi sposobni, da se povzpnejo na ta tritisočak.

V soboto 4. 8. smo se že ob 5. uri odpeljali iz Celja ter po dobri uri vožnje prestopili državno mejo na Viču. Najprej nas je pot vodila do Celovca in ob lepem Vrbskem jezeru proti Spittalu in naprej do Heiligenblutta. Med vožnjo smo občudovali dravsko dolino in obsojali Avstrijsko vlado, da ne dovoli dvojezičnih napisov, šol itd. Pri Špitalu smo zapustili avtocesto in zavili v dolino ledeniške reke Möll. Ta nas je spremljala vse do konca vožnje in nas navduševala s svojo zelenkasto belo barvo v brzicah in belimi slapovi, ko se je čez skalne odlome spuščala v dolino. V Gornjem Beljaku smo napravili krajši postanek, da zamenjamo denar ter da poskrbimo za svoj trebuh, ki nas je po 5 urah vožnje že opozarjal na svojo prisotnost. Nato pa smo nadaljevali vožnjo po čudoviti dolini od Winklerna do Heiligenblutta, ki je napravila na nas še posebej mogočen vtis. Cesta se tu začne iz globoke soteske vse bolj dvigati. Z leve in desne strani se nam vse bolj kažejo vrhovi dva

izza oblakov nam je spet vililo dobre volje in poguma za doseg našega cilja. Mimo številnih slapov, ki se spuščajo ob poti ali pa kar čez pot, smo se po dveh urah hoje odločili za počitek pri Zirmanovem jezeru. Od tod smo se povzpeli na vrh skalnatega grebena, z njega pa sestopili na ledenik. Od tu smo lahko uzrli na vrhu Sonnblicka planinsko postojanko Zittelhaus, ki je združena z meteorološkim observatorijem od daleč delovala kot srednjeveški grad, postavljen na vrhu strmih skal. Do tja smo preko ledenika potrebovali še dve uri naporne hoje. Zaradi višine in mraza pa so se pri nekaterih pojavile tudi težave s srcem in kondicijo, ki je popustila. Vendar se je ob dobrem vodstvu tudi vse dobro izteklo, tako da smo ob 20. uri vsi udeleženci izleta sedeli na varnem v koči in sicer 3106 m visoko in pili topli planinski čaj.

Naslednje jutro nas je poplašalo za vložen trud in napor. Z sončnim vzhodom ob štirih zju-

in tritisočakov, ki se vzpenjajo v nebo, ujeti v večer led ledenikov, ki stezajo svoje dolge jezike proti dolinam.

Kmalu prispemo v Heiligenblutt, znano gorsko vasico pod Grossglocknerjem, ki jo obišče na leto tisoče in tisoče planincev in turistov iz Evrope in drugod. Ker pa je bila pred nami še dolga pot se tu nismo ustavili. Vožnjo smo nadaljevali po globokih cestah nekako do višine 1400 m nato pa smo se dalje odpravili peš. Razdelili smo se v tri skupine in po dežju v slabi uri hoda prispeli do prve planinske postojanke Alter Poher Hütte. Tu smo se okrepčali in preoblekli ter počakali da je nevihta minila. Potem smo se odpravili naprej in sonce, ki se je pokazalo

traj, se je pričel lep jasen dan. Zato se nam je razprostrl čudovit pogled, ki se je ustavljal na pobočjih Grossglocknerja, Grossvenedigerja, Petzeka, Ankogla, pa vse do naših vrhov, Škrlatic, Triglava, Mangrta, ki so jasno izstopali daleč v ozadju, in nam napolnili nepopisno radost v srca, ko smo jih lahko tudi od daleč pozdravili.

Po zajtrku smo se odpravili v dolino po ledeniku in uživali ob razgledu, ki ga nudijo vrhovi v tej gorski skupini. Pot navzdol pa je hitro minila in po dobrih treh urah sestopanja smo spet stali pred avtobusom, s katerim smo se nato po Glognerski cesti odpeljali do Franc Jožefove razgledne ploščadi na višini okrog (Nadaljevanje na 16. strani)

Nafta

Odkrivanje novih vrelcev

Družba Philips Petroleum je nedavno objavila odkritje novega nahajališča nafte v britanskem sektorju Severnega morja. Nahajališče je kakih 250 kilometrov severovzhodno od Aberdeena, računajo pa, da bo zmogljivost znašala med 2300 do 8300 sodčkoy na dan. To je kar bogato nahajališče, vendar ne izredno, saj dajejo nekateri vrelci v Severnem morju tudi po 25000 sodčkov na dan. Z druge strani pa poročajo, da je menda Aramco, konzorcij ameriških družb, ki delajo v Saudski Arabiji, odkril novo nahajališče, ki utegne biti eno izmed največjih na svetu sploh.

Emajlirrec

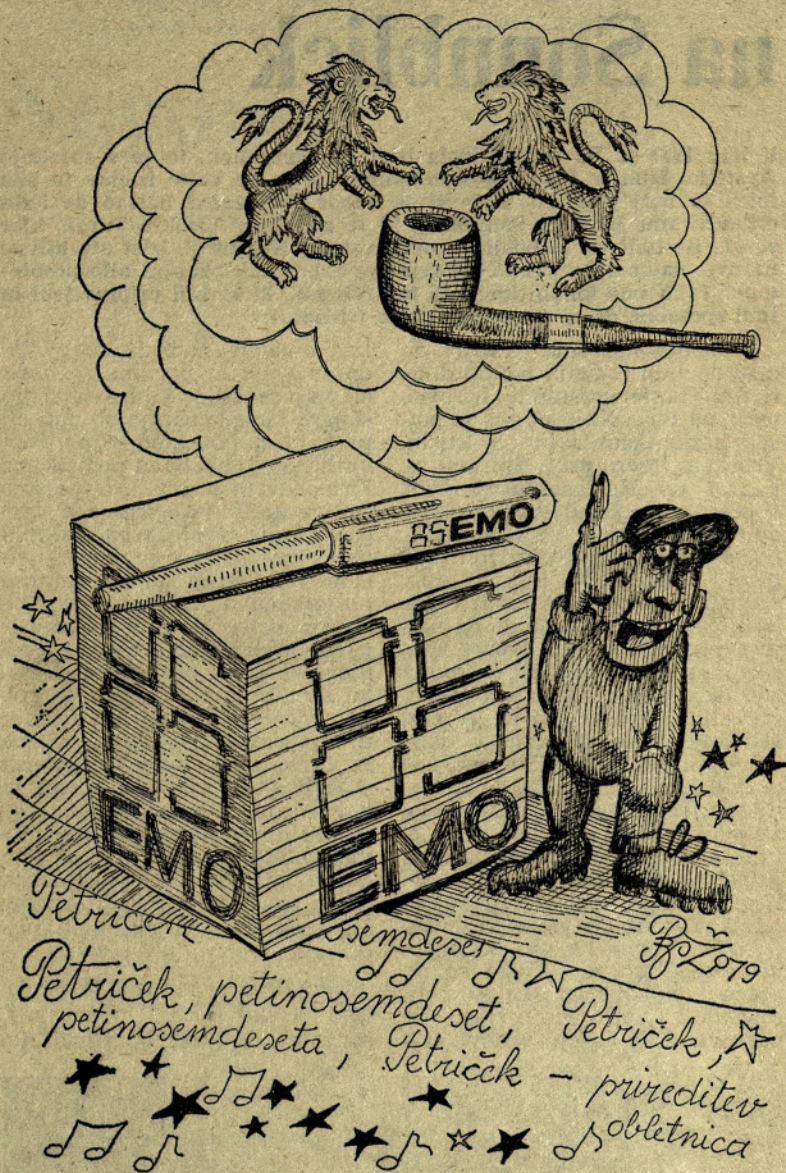
Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO -Celje in ga prejemaajo člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Emil Jejčič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvedov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej AERO Celje

Domači humor

RAZGLEDNICE MESECA

Izlet planincev

(Nadaljevanje s 15. strani)

2600 m. Od tu smo si ogledali dvoje ledeniških jezer, ledenik Pasterze in seveda Grossglockner. Ta se je ves kopal v soncu in vabil na svoje teme, tako, da je vsak v sebi tiho načrtoval, da se bo zdaj povzpел tudi nanj. Morda bo to že drugo leto, ko bo P. S. načrtovala svoje izlete?

Ko smo nakupili še spominke in razglednice, smo se utrujeni

in polni vtisov odpeljali v dolino. Nekateri so med vožnjo zasпали, drugi pa smo opazovali okolico in z veseljem spoznavali obrise naših gor, ki so nas pozdravljale v daljavi in nato sprejele spet v svoj objem, ko smo se skozi Dravograd, kjer smo prestopili državno mejo, vrnili v domovino.

Ob slovesu smo si obljubili, da se še srečamo v gorah, pa če ravno bodo te tudi pod 3000 m.

Mirko Brečko

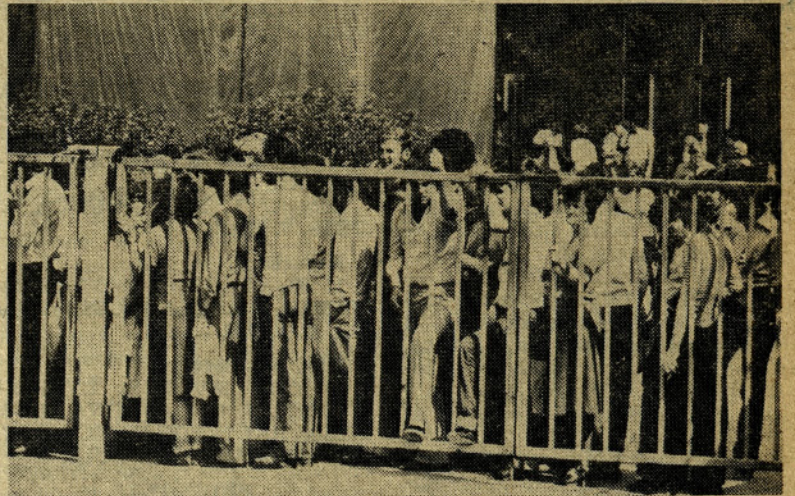
OBVESTILO

Oddelek družbenega standarda obvešča kandidate za zimski dopust, da smo dobili ponudbo od tovarne aluminija ZIAR nad Hronom Češkoslovaška za zamenjavo počitniških kapacitet, in sicer v Donovalih »Niske Tatre«, kjer so idealni pogoji bivanja in tereni za smučanje.

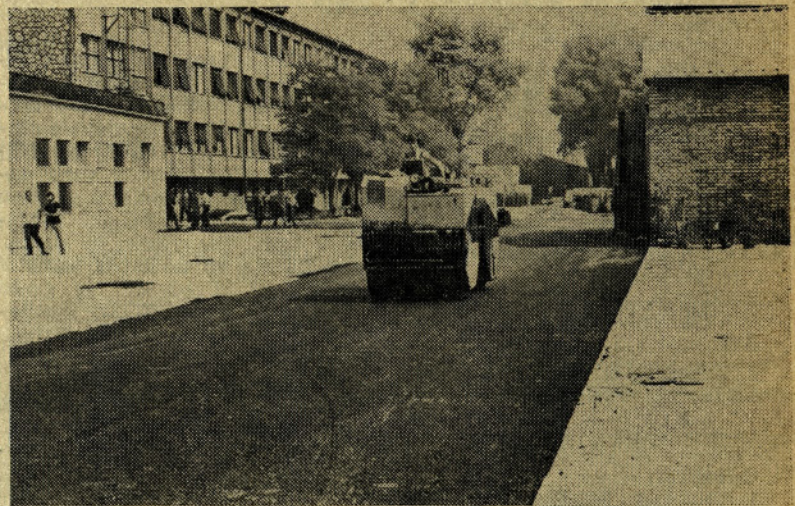
V kolikor se bo prijavilo 40 oseb, bomo šli v dogovor. Organizirali bomo prevoz z lastnim avtobusom, cena dnevnega penziona bo enaka ceni v našem počitniškem domu za leto 1980, plus prevoz in zneska za dnevno porabo pijač in kave. Enake pogoje letovanja bodo imeli češkoslovaški letovalci v Crikvenici.

Z ozirom, da v prvi polovici meseca oktobra pričakujemo predstavnike sindikata iz tovarne aluminija, prosimo vse zainteresirane, da se prijavijo v oddelku družbenega standarda do 30. 9. 1979.

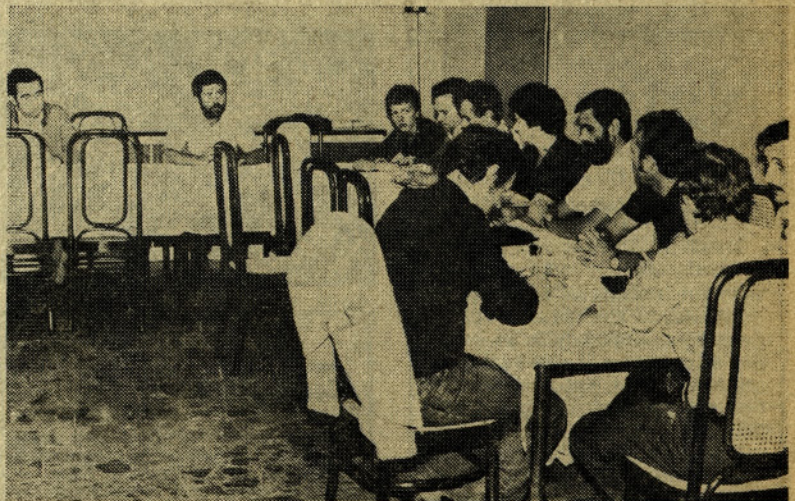
Oddelek za družbeni standard

Pravimo, da si prizadevamo za večjo storilnost in boljše izkoriščanje delovnega časa. Delovni čas dopoldanske izmene se konča ob 14. uri. Takrat bi morali torej nehati delati, se urediti in odpraviti domov. Morda to nekateri delajo, vendar ne vsi. Slika kaže gnečo pri vratarju pred 14. uro.

Kar lepo je videti tale strojček, kako ravna asfalt na dvorišču. Še nedavno je, ko smo malo pokritizirali slabo stanje tega dela dvorišča. No, pa smo le našli denar in del dvorišča uredili.

Naša sindikalna organizacija ima odgovorne naloge, ki zajemajo življenje in delo njenih članov. Mimo njega ne smejo neopazno gospodarski in drugi problemi, ki jih je treba reševati razumno in delovno po samoupravni poti. Sindikat je nosilec raznih družbenopolitičnih akcij, ki se odvijajo po določenem programu. Na zadnji seji izvršilnega odbora so razpravljali o nekaterih važnih zadevah, ki jih je treba načrtno in razumno izpeljati. Kot kaže slika, je bila razprava razgibana in temu primerno so bili sprejeti tudi sklepi.